

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

PARTICIPATORY MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
IN SRINAKARIN CLUSTER UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN

มณฑิชา ชูประเสริฐ

MONTICHA CHUPRASERT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-397-6

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

PARTICIPATORY MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
IN SRINAKARIN CLUSTER UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN

มณฑิชา ชูประเสริฐ
MONTICHA CHUPRASERT

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 47767
วัน, เดือน, ปี... 26 ส.ค. 2546

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-397-6

**PARTICIPATORY MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
IN SRINAKARIN CLUSTER UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN**

MONTICHA CHUPRASERT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-397-6

COPYRIGHT 2003

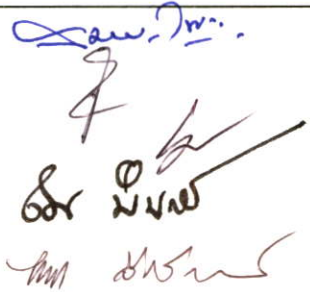
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษากลุ่มเขตศรีนครินทร์
สังกัดกรุงเทพมหานคร
PARTICIPATORY MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
IN SRINAKARIN CLUSTER UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN

ชื่อนักศึกษา นางสาวมณิชา ชูประเสริฐ
รหัสประจำตัว 43064109
หลักสูตร ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.สมพร ไชยะ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	
รศ.ดร.รวีวรรณ	ชินะตระกูล	
ดร.ณรงค์	พิมสาร	
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 1 เมษายน 2546 เวลา 15.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่..... 23 ..เดือน..... พฤษภาคม..... พ.ศ..... 2546 ..

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นางสาวมณิชา ชูประเสริฐ
รหัสประจำตัว	43064109
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2546
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.สมพร ไชยะ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม
เขตการปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์
สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 337 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความ
เชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และถ้าพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบ
เทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วม
ในการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านเป้าหมาย ด้านบทบาท ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ
ปานกลางทุกด้าน

2. ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงาน
ในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านเป้าหมาย ด้านบทบาท
ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสารแตกต่างกัน

Thesis Title	Participatory Management of Primary School Teachers in Srinakarin Cluster Under the Jurisdiction of Bangkok Metropolitan
Student	Miss Monticha Chuprasert
Student ID.	43064109
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2003
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Somporn Chaiya
Thesis Co - Advisor	Dr.Phadungchai Pupat

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare participatory management of primary school teachers in Srinakarin cluster under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan. The samples were 337 primary school teachers in Srinakarin cluster, Bangkok Metropolitan were selected by Stratified Random Sampling. The research instrument was a set of Questionnaire with reliability at 0.96. Statistics for analyzing were percentage, Arithmetic mean, Standard deviation, One – way ANOVA and LSD test.

The findings were as follow :

1. In total, primary school teachers in Srinakarin cluster in under jurisdiction of Bangkok Metropolitan participated management at moderate level. Consideration of objective, role, decision, and communication the participations were also at moderate levels.

2. The comparing in to total, there was statistical difference in participation management of primary school teachers in Srinakarin cluster under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan who had different jurisdiction. Consideration of objective, role, decision, and communication, there were difference in participatim.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก รศ.ดร.สมพร ไชยะ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และช่วยตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ ตรวจสอบ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่า และประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ และมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณครู - อาจารย์ ที่ท่านได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ตั้งแต่ต้นจนจบการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยทราบบ้างเป็นอย่างยิ่ง

มณฑิชา ชูประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 การบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	6
2.1.1 การจัดกลุ่มเขตโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	11
2.1.2 กลุ่มเขตศรีนครินทร์.....	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน.....	14
2.2.1 เป้าหมาย.....	18
2.2.2 บทบาท.....	20
2.2.3 การตัดสินใจ.....	22
2.2.4 การติดต่อสื่อสาร.....	25
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	64
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	64
5.2 อภิปรายผล.....	68
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก หนังสือเกี่ยวกับการวิจัย.....	80
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	84
ประวัติผู้เขียน.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มเขต.....	11
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเขตการปกครอง.....	39
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเขตการปกครอง.....	46
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้าน.....	47
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเป้าหมาย.....	48
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบทบาท.....	49
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการตัดสินใจ.....	51
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	52
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง.....	53
4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ในภาพรวมทุกด้าน.....	54
4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ในภาพรวมทุกด้าน.....	55
4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านเป้าหมาย.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านเป้าหมาย.....	57
4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านบทบาท.....	58
4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านบทบาท.....	59
4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการตัดสินใจ.....	60
4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการตัดสินใจ.....	61
4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	62
4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	63

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษากรุงเทพมหานคร.....	8

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับเพื่อบริการแก่ประชาชนแบบให้เปล่า โดยมีสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 431 โรงเรียน กระจายอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร มีนโยบายด้านการศึกษา ปี 2543 – 2547 สำคัญประการหนึ่ง คือ พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาตามหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นการกระจายอำนาจลงสู่ระดับโรงเรียน ระดมทรัพยากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้บุคคล องค์กร ชุมชน สถาบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากนโยบายด้านการศึกษาได้ถูกกำหนดลงสู่แผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 - 2549) และกำหนดยุทธศาสตร์การปรับปรุงระบบบริหารจัดการ โดยมีแผนงานปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เป้าหมายเพื่อให้ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษา ดำเนินการให้มีการบริหารโดยองค์กรคณะบุคคลในทุกระดับและส่งเสริมสถานศึกษาบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งสอดคล้องกับการกระจายอำนาจสู่ระดับโรงเรียน โดยให้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษา (School Based Management) ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและสังคมให้เป็นบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้ ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของประเทศเพื่อให้คนไทยเป็นคนที่มีความคุณภาพ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรและความร่วมมือจากหลายฝ่าย ซึ่ง เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2525 : 135 – 136) กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต้องอาศัยทรัพยากรบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ และคนนับเป็นทรัพยากรบริหารที่สำคัญที่สุด ซึ่งต้องทำงานร่วมกัน ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานกับคน สุรพงษ์ ปนาทกุล (2537 : 129) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความแตกต่างไปจากการบริหารอย่างอื่น โดยเฉพาะการมีบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายและไม่มุ่งหวังผลกำไร จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้บุคคลหลายฝ่ายมีส่วนร่วมบริหาร เพื่อช่วยให้งานในองค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดเป้าหมายที่จะ

ปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรด้านการบริหารการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา มีความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษา ประกอบกับได้มีผู้ทำการศึกษากล่าวถึงผลดีและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่สุดจะต้องพัฒนาระบบบริหารและจัดการด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนเป็นอีกแง่มุมหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะครูเป็นบุคลากรซึ่งเป็นกำลังสำคัญ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานทุกงานภายในโรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน และการให้ครูรู้สึกเป็นเกียรติในการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนย่อมก่อให้เกิดความพอใจและผูกพันกับงาน มีขวัญ กำลังใจ และเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือและรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เกิดการยอมรับในการบริหารซึ่ง สำเร็จ สมวงศ์ (2532 : 135 – 136) กล่าวถึงผลดีในการให้ครูมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน ดังนี้ ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถเต็มที่ เมื่อครูได้ร่วมการบริหารจะทำให้การย้ายหรือลาออกจากหน่วยงานลดน้อยลง ครูคลายความข้องใจของการทำงาน ทุกฝ่ายมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงาน และช่วยส่งเสริมการบริหารงานของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษาก็เป็นเรื่องสำคัญ ประกอบกับกลุ่มเขตศรีนครินทร์ มีโรงเรียนจำนวน 118 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนมากที่สุดใน 6 กลุ่มเขต ของกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหาร โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ในระดับโรงเรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ครูโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัณมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แนวความคิดของ Beckhard (อ้างใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2532 : 66) กล่าวถึง การทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีการจัดระบบภายในทีมงานที่สำคัญ 4 ด้าน คือ เป้าหมาย บทบาท กระบวนการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. เป้าหมาย
2. บทบาท
3. การตัดสินใจ
4. การติดต่อสื่อสาร

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ เป้าหมาย บทบาท การตัดสินใจ และการติดต่อสื่อสาร

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2545 ซึ่งมีทั้งหมด 118 โรงเรียน จำนวน 2,780 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2545 รวม 118 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan (อ้างใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543 :75) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตการปกครองได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น คือ เขตการปกครองในกลุ่มเขตศรีนครินทร์ ได้แก่ เขตประเวศ เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา เขตคันนายาว และ เขตสะพานสูง

1.5.2.1 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. เป้าหมาย
2. บทบาท
3. การตัดสินใจ
4. การติดต่อสื่อสาร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครู ประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ

1.1 เป้าหมาย หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง ทิศทาง จุดเน้น และแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนร่วมกัน

1.2 บทบาท หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการกำหนดและมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ตรงตามความรู้ความสามารถ และการยอมรับร่วมกัน

1.3 การตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา และการตัดสินใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.4 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครู ประถมศึกษา เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร การนำเสนอ การรายงาน เพื่อความเข้าใจที่ ถูกต้องตรงกันในการปฏิบัติงานร่วมกัน

2. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่ในด้านการสอนและเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ใน โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 118 โรงเรียน

4. เขตการปกครอง หมายถึง พื้นที่ปฏิบัติงานตามการแบ่งพื้นที่การปกครองของ กรุงเทพมหานคร

5. กลุ่มเขตศรีนครินทร์ หมายถึง เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ 8 เขต ได้แก่ เขตประเวศ เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา เขตคันนายาว และเขตสะพานสูง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1.1 การจัดกลุ่มเขตโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1.2 กลุ่มเขตศรีนครินทร์

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

2.2.1 เป้าหมาย

2.2.2 บทบาท

2.2.3 การตัดสินใจ

2.2.4 การติดต่อสื่อสาร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงพระราชทานโรงเรียนแห่งแรกให้กับประชาชนคือโรงเรียนวัดมหรณพารามในปี พ.ศ. 2427 โดยมีกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงธรรมการ) เป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา พ.ศ. 2481 ได้โอนการจัดการศึกษาบางส่วนให้กรุงเทพมหานคร (เทศบาลนครกรุงเทพ) ดำเนินการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 มีการยุบรวมหน่วยงานปกครองของเทศบาลนครกรุงเทพเข้าด้วยกัน จัดตั้งเป็น “กรุงเทพมหานคร” ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 และรับโอนการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการมาดำเนินการในรูปแบบการจัดการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ. 2518 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารท้องถิ่นนครหลวง และ พ.ศ. 2520 ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ส่วนราชการ และหัวหน้าส่วนราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2520 กำหนดให้สำนักงานการศึกษา มีผู้อำนวยการสำนัก เป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักงานศึกษา ขึ้นตรงต่อปลัดกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบให้เปล่าแก่ประชาชนในกรุงเทพมหานครในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต

สำนักงานการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับก่อนประถมศึกษา จัดในรูปแบบการศึกษา ใช้เวลาศึกษา 2 ปี
2. ระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับ ใช้เวลาศึกษา 6 ปี
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาเสริม ระดับมัธยมศึกษา

ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาล

4. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดโรงเรียนนำร่อง จำนวน 1 โรงเรียน

ระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2528 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 โดยแบ่งอำนาจการบริหารออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับกรุงเทพมหานคร ผู้มีอำนาจ ได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และปลัดกรุงเทพมหานครตามลำดับ โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษา

2. ระดับเขต ผู้มีอำนาจ ได้แก่ ผู้อำนวยการเขต โดยมีงานศึกษาธิการเขตเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการด้านการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต

3. ระดับโรงเรียน ผู้มีอำนาจ ได้แก่ หัวหน้าสถานศึกษา คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน ในระดับนี้มีคณะกรรมการโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียนตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยกรรมการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543

ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 4) ได้กำหนด ขอบข่ายงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาไว้ 6 งาน คือ

1. การบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจ และตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำครูในทางวิชาการ ได้
2. การบริหารงานบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารงานบุคลากรซึ่งเป็นภารกิจสำคัญอีกด้านหนึ่ง การบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพจะสามารถใช้ทรัพยากรบุคคลเท่าที่มีอยู่นั้น เป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน
3. การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียน ทั้งมวล ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน วัตถุประสงค์ของการบริหารงาน กิจการนักเรียนก็เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้หลักสูตรบรรลุผลยิ่งขึ้น
4. การบริหารงานธุรการ การเงินและพัสดุ ซึ่งเป็นงานประสานและสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้สามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยความราบรื่น
5. การบริหารงานอาคารสถานที่ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาคารสถานที่ การใช้ อาคารสถานที่ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และการประเมินการใช้ อาคารสถานที่
6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้ บริหารชุมชนด้านต่าง ๆ การรับความช่วยเหลือจากชุมชน งานเกี่ยวกับกรรมการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ตลอดจนงาน ประชาสัมพันธ์

ในการบริหารการศึกษาถือเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของกรุงเทพมหานคร คือการจัด การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในพื้นที่ 50 เขต มี โรงเรียนจำนวน 431 โรงเรียน นักเรียน 338,180 คน ห้องเรียน 10,041 ห้องเรียน ครู 12,943 คน (ข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2544)

การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรากฐานสำคัญใน การสร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติ เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับของการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ถ้าการประถมศึกษาที่มีคุณภาพก็ส่งผลถึงคุณภาพของประชากรภายในประเทศด้วย โรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ โดยมีครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือ ผู้อำนวยการในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในการบริหารงานในโรงเรียนตามภารกิจ ซึ่ง Campbell and Others (1987 : 116 – 149) สรุปภารกิจของผู้บริหาร ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารจะต้องศึกษาลักษณะของชุมชน ความต้องการของชุมชน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลของโรงเรียนต่อชุมชน บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน และบทบาทขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2. งานวิชาการในกิจกรรมขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา กำหนดโปรแกรมการเรียนการสอน หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การจัดเลือกใช้สื่อประกอบหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนการสอน

3. งานกิจการนักเรียน เป็นการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนด้านกิจการนักเรียน การจัดองค์การของนักเรียน ระเบียบ และทะเบียนต่าง ๆ งานบริการนักเรียน การควบคุมความประพฤติ และระเบียบวินัยของนักเรียน

4. การบริหารงานบุคคล ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารของผู้บริหารขึ้นอยู่กับ การบริหารงานบุคคล การดูแลรับผิดชอบนโยบายด้านบุคคล การวิเคราะห์อัตรากำลัง การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การนิเทศ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

5. การบริหารงานอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ เป็นเรื่อง que ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเอาใจใส่เกี่ยวกับการวางแผนงานด้านอาคารสถานที่ การพัฒนาและการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน

6. การบริหารงานการเงินและงานธุรการ เป็นงานที่สำคัญยิ่งจะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน เป็นเรื่อง que ผู้บริหารควรให้ความสนใจตั้งแต่การกำหนดงบประมาณการใช้จ่ายงานสารบัญ งานประชาสัมพันธ์ และงานพัสดุครุภัณฑ์

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่างานบริหารนั้นเป็นงานสำคัญของโรงเรียน ประถมศึกษา ซึ่งนโยบายด้านการศึกษาของคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ปี 2543 - 2547 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2545 : 2) กล่าวว่า พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาตามหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นการกระจายอำนาจลงสู่ระดับโรงเรียน ระดมทรัพยากรทางการศึกษาส่งเสริมให้บุคคล องค์กร ชุมชน สถาบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสร้างเครือข่ายทางการศึกษา ซึ่งการดำเนินการบริหารงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนของครูประถมศึกษา

โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2545 : 14) กล่าวว่า ปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้สถานศึกษา ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารและจัดการศึกษา โดยปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างแท้จริง

สรุปแนวทางการดำเนินการของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาระบบบริหาร การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ให้มีการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานการ จัดการศึกษา ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนปฏิบัติการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการบริหารโดยองค์คณะบุคคลในทุกกระดับ และส่งเสริมสถานศึกษาให้บริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

2.1.1 การจัดกลุ่มเขตโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคล่องตัวในการปฏิบัติรวมทั้งมีความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงาน จึงได้จัดกลุ่มโรงเรียน โดยจำแนกโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ 50 ตำบลงานเขต ออกเป็น 6 กลุ่มเขต ได้แก่ กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ กลุ่มเขตเจ้าพระยา กลุ่มเขตบูรพา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มเขต

กลุ่มเขต	จำนวนโรงเรียน
<u>กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์</u>	
1. เขตพระนคร	11
2. เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	4
3. เขตปทุมวัน	9
4. เขตสัมพันธวงศ์	3
5. เขตบางรัก	5
6. เขตดุสิต	9
7. เขตบางซื่อ	7
8. เขตพญาไท	1
9. เขตราชเทวี	4
รวม	53
<u>กลุ่มเขตเจ้าพระยา</u>	
10. เขตยานนาวา	6
11. เขตสาทร	2
12. เขตบางคอแหลม	7
13. เขตพระโขนง	4

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กลุ่มเขต	จำนวนโรงเรียน
14. เขตคลองเตย	4
15. เขตห้วยขวาง	2
16. เขตดินแดง	3
17. เขตวัฒนา	8
18. เขตบางนา	7
รวม	43
กลุ่มเขตบูรพา	
19. เขตบางเขน	5
20. เขตดอนเมือง	6
21. เขตจตุจักร	6
22. เขตบางกะปิ	10
23. เขตลาดพร้าว	6
24. เขตวังทองหลาง	3
25. เขตสายไหม	9
26. เขตหลักสี่	6
27. เขตบึงกุ่ม	8
รวม	59
กลุ่มเขตศรีนครินทร์	
28. เขตประเวศ	15
29. เขตมีนบุรี	13
30. เขตลาดกระบัง	20
31. เขตหนองจอก	37
32. เขตสวนหลวง	7
33. เขตคลองสามวา	18
34. เขตคันนายาว	2
35. เขตสะพานสูง	6
รวม	118

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กลุ่มเขต	จำนวนโรงเรียน
<u>กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ</u>	
36. เขตภาษีเจริญ	13
37. เขตบางกอกน้อย	15
38. เขตบางพลัด	12
39. เขตตลิ่งชัน	16
40. เขตบางกอกใหญ่	6
41. เขตหนองแขม	6
42. เขตทวีวัฒนา	6
รวม	74
<u>กลุ่มเขตกรุงธนใต้</u>	
43. เขตธนบุรี	17
44. เขตคลองสาน	7
45. เขตบางขุนเทียน	16
46. เขตจอมทอง	11
47. เขตราษฎร์บูรณะ	6
48. เขตบางแค	12
49. เขตทุ่งครุ	7
50. เขตบางบอน	8
รวม	84
รวมทั้งสิ้น	431

ที่มา กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2544 : 12 - 13)

2.1.2 กลุ่มเขตศรีนครินทร์

กลุ่มเขตศรีนครินทร์ ประกอบด้วยพื้นที่เขตการปกครองรวม 8 เขต ได้แก่ เขตประเวศ เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา เขตคันนายาว และเขตสะพานสูง เป็นกลุ่มเขตที่มีโรงเรียนและครุมากที่สุด โดยมีโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 118 โรงเรียน และครุ จำนวน 2,780 คน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 8 การจัดการศึกษามีหลักสำคัญประการหนึ่งคือให้สังคมมีส่วนร่วม และมาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น การมีส่วนร่วมเป็นยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กร และสนองแนวคิดทฤษฎีกลุ่มมนุษยสัมพันธ์ที่เสนอแนะว่า ผู้นำควรให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานขององค์กรให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่ง ทัทสนา แสงวงศ์ศักดิ์ (2539 : 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องจะส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อหน่วยงานและภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วม

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารงานปัจจุบันให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก เป็นแนวทางช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหาร ก่อให้เกิด ความสามัคคี ความร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือและเข้าใจซึ่งกันและกัน และเกิดความผูกพันและยอมรับในนโยบายเป้าหมายของการปฏิบัติ จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จมากขึ้น

มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 391) หมายถึง การสร้างสรรค์และการสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ถือเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันจะเสริมสร้างพลังร่วมกันเพื่อปฏิบัติงานในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นภาระสำคัญยิ่งและเป็นสิ่งที่ปรารถนาของนักบริหารที่หวังจะก่อให้เกิดความสำเร็จจากการปฏิบัติ ประยูทธ สุวรรณโกตา (2526 : 17) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า ต้องเป็น ความรู้ ความคิด จิตใจ อารมณ์ของคนหลายคนที่ทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมที่ถูกต้องควรมี ลักษณะคนในทีมงานรู้สึกด้วยใจ และสำนึกในความคิดว่าตนร่วมทำงานกับบุคคลอื่น โดยมีความรับผิดชอบร่วมกันในผลของการปฏิบัติงาน มีความรู้สึกว่าเป็นงานของพวกเขาแทนคำว่าเป็นงานของตน ทัทสนา แสงวงศ์ศักดิ์ (2539 : 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะ คือ เป็นการให้การช่วยเหลือ เป็นการให้อำนาจ และเป็นงานขององค์กร โดยย้มาถึงความสำคัญของการให้อำนาจว่าเป็นความหมายของการมีส่วนร่วม การให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะ หรือขีดความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจองค์กร องค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้น การช่วยเหลือ การให้อำนาจ และงานขององค์กรจึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิด โอกาสให้สมาชิกผู้ร่วมงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย กำหนดบทบาทของบุคคลในการปฏิบัติงาน เป็นการปฏิบัติงานในลักษณะร่วมแรงร่วมใจ

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะในการบริหารงานซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญ ดังนี้ วิกอร์ คัตทวาทโท (2530 : 32) กล่าวว่า การบริหารโดยการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ ขั้นตอน ระบบการดำเนินงาน การแบ่งและแจกจ่ายงานภายในองค์การ การพัฒนาบุคลากรตลอดจนระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ธงชัย สันติวงษ์ (2531 : 138) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการบริหาร คือ วิธีการบริหารที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักบริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและมีอิสระกับกลุ่มที่ตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายนโยบายที่มอบหมายไว้ให้อย่างกว้าง ๆ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 194) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การนั้น มุ่งจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือกันภายในองค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่ด้วยความเต็มใจ การบริหารงานองค์การนั้นมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ ทศนา แสงศักดิ์ (2539 : 16) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกว่ามีคุณค่า มีความสำคัญ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี สร้างบรรยากาศของความสามัคคีเป็นประชาธิปไตย ทำให้เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน ลดปัญหาความขัดแย้ง ลดความไม่พอใจ

Pateman (อ้างใน ดิน ปรัชพฤทธิ์. 2533 : 642 – 643) ได้แบ่งทฤษฎีการให้มีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้บริหาร และถือว่าการให้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนเป็นเครื่องหมายของการให้หลักประกันกับการบริหารงานที่ดี ทฤษฎีเน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งโดยคะแนนลับ และการประชุมปรึกษาหารือประจำปี
2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบให้มีส่วนร่วม การให้มีส่วนร่วมตามแนวทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้บริหารเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษา และพัฒนาการการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นคือการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของบุคคล

McGregor (อ้างใน ประยูรย์ ศรีชัย. 2544 : 35) กล่าวถึงการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นต้องประกอบด้วย บรรยากาศของการทำงานที่มีความสะดวกสบาย สมาชิกมีความเข้าใจและยอมรับในภาระกิจของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน สมาชิกมีโอกาสออกและใช้ความคิดเห็นเพื่อให้มีส่วนร่วมกิจกรรม ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเฉพาะเรื่องไม่มีการนำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง มีความตระหนักอยู่เสมอในภารกิจ มีการยอมรับในเหตุผล

ของกันและกัน การวิจารณ์เป็นไปอย่างเปิดเผยและแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนา และมีการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะๆ

Woodcock (1989 : 76 – 116) กล่าวถึงการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ คือ

1. ความสมดุลย์ในบทบาท สมาชิกต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกัน
2. เป้าหมายที่ชัดเจนและเห็นพ้องต้องกัน เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับรู้ และมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย
3. ความเปิดเผยและกล้าเผชิญหน้า เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถแสดงตน เหตุผล ความคิดได้อย่างอิสระ
4. การสนับสนุนและไว้วางใจกัน จะทำให้สมาชิกรู้สึกปกป้องงานที่เขารับผิดชอบ
5. ความร่วมมือและการขัดแย้งจะช่วยให้ทุกคนยอมรับในจุดอ่อนจุดแข็งของกันและกัน
6. วิธีดำเนินการที่ดี จะทำให้การตัดสินใจถูกต้องเหมาะสม
7. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ยอมให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียน เพื่อเปิดโอกาสและดึงศักยภาพของผู้ร่วมงานออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องาน
8. การตรวจสอบและติดตามงานเป็นการศึกษาทบทวนการทำงานของการปฏิบัติงาน เพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์และคิดปรับปรุงงาน
9. การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานที่จะเกิดขึ้น
10. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้จากกลุ่มข้างเคียง ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่ม
11. การติดต่อสื่อสารที่ดีเปรียบเสมือนน้ำมันหล่อลื่นจะทำให้เครื่องจักรทำงานได้ดี

Parker (1990 : 33) กล่าวว่า หลักการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ลักษณะ 12 ประการ คือ

1. มีความมุ่งหมายที่ชัดเจน
2. มีความเป็นกันเอง
3. การมีส่วนร่วม
4. การมีศิลปะในการฟัง
5. การใช้ความไม่ลงรอยให้เกิดคุณค่า
6. การมีมติเอกฉันท์
7. การสื่อสารแบบเปิด
8. บทบาทและการกำหนดงานไว้ชัดเจน
9. การมีภาวะผู้นำร่วม
10. การมีความสัมพันธ์กับภายนอก

11. ความหลากหลายรูปแบบในการปฏิบัติ

12. มีการประเมินตนเอง

Beckhard (อ้างใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2532 : 66 – 75) กล่าวถึงการทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีการจัดระบบภายในทีมงานที่สำคัญ 4 ด้าน คือ เป้าหมาย บทบาท กระบวนการทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งสมาชิกจะต้องร่วมกันรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน เป้าหมายนั้นทุกคนรับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือตั้งขึ้นมา บทบาทเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาว่าใครทำหน้าที่อะไรเพื่อจะได้ทำให้สำเร็จ โดยสมาชิกจะต้องมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองและของผู้อื่น และเป็นบทบาทที่ทุกคนยอมรับ การตัดสินใจจะต้องมีการกำหนดว่าใครเป็นผู้ทำหน้าที่ในการตัดสินใจ จะตัดสินใจอย่างไร และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกหรือไม่เพียงใด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกกำหนดไว้อย่างเป็นหลักการ การติดต่อสื่อสาร จะเปิดโอกาสให้สมาชิกสื่อสารอย่างอิสระ สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานจะทำให้สมาชิกรู้สึกว่าคุณค่า การประชุม สมาชิกมีส่วนร่วมประชุมปรึกษาหารือเพื่อการแก้ปัญหา ทุกคนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของการทำงานร่วมกัน และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ภาวะผู้นำ ผู้บังคับบัญชาต้องเปิดใจกว้างในการรับข้อมูลย้อนกลับ และพร้อมสนับสนุนสมาชิกในการนำของสมาชิก ประการสุดท้ายคือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก การทำงานร่วมกันมีความเป็นเอกถักยณั มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวระหว่างสมาชิก และทุกคนให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน

แสดงให้เห็นว่า แนวคิดทฤษฎีการให้มีส่วนร่วมในการบริหารนั้นเป็นการกระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานได้เห็นคุณค่าในการทำงานร่วมกันอันจะส่งผลดีด้วยกันทั้งสองฝ่าย ในส่วนของผู้ได้บังคับบัญชาจะมีความรู้สึกว่าคุณค่าสำคัญ ได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะให้คำปรึกษา รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และบทบาทการปฏิบัติงานที่พึงพอใจ ในส่วนของผู้บังคับบัญชา ก็จะได้รับผลตอบแทนในการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของผู้ได้บังคับบัญชา อันนำไปสู่ผลสำเร็จทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้อาศัยแนวคิดของ Beckhard มาเป็นแนวคิดในการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ตามแนวความคิดที่กล่าวมาในข้างต้นแสดงให้เห็นแนวทางของการปฏิบัติงานร่วมกันจำเป็นต้องอาศัยปัจจัย องค์ประกอบ และวิธีการ ซึ่งสอดคล้องกัน ดังนี้ เป้าหมาย (Goals) บทบาท (Role) การตัดสินใจ (Decision) การติดต่อสื่อสาร (Communication)

2.2.1 เป้าหมาย (Goals)

เป้าหมายเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความสำคัญและความสำเร็จในการบริหารก็ว่าได้ เพราะเป็นหลักและเครื่องชักนำในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน Locke & Latham (1984 : 1 – 9) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) คือ เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้ปฏิบัติงานพยายามทำงานเพื่อบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ พะยอม วงศ์สารศรี (2535 : 8) กล่าวว่า เป้าหมาย หมายถึง คุณภาพปลายทางที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การให้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อทิศทางสุดท้ายที่กำหนดไว้ในองค์การนั้น ๆ สมคิด บางโม (2538 : 96) กล่าวว่า เป้าหมายคือสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จต้องกำหนดไว้เป็นปริมาณทั้งในรูปของเวลาและคุณภาพ ประชุม โพธิกุล (2539 : 66) กล่าวว่า เป้าหมายคือผลลัพธ์ที่ต้องทำให้สำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยด้วยเงื่อนไขที่จะทำงานให้สำเร็จ ระยะเวลาในการดำเนินการและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะใช้งาน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539 : 132) กล่าวว่า เป้าหมาย หมายถึง สิ่งที่ต้องทำในอนาคตหรือเป้าหมายในอนาคตที่องค์กรต้องการบรรลุถึง สุทธิ สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รังสิโยกฤษฎ์ (2541 : 107) เป้าหมาย คือการแปลงเป็นลายลักษณ์อักษรถึงผลงานที่จะต้องทำให้สำเร็จว่ามีคุณสมบัติอย่างไร ต้องทำให้สำเร็จเมื่อใดและจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าใด จึงพอสรุปได้ว่าเป้าหมายคือสิ่งที่กำหนดเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิกทุ่มเทปฏิบัติงานของตนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กร

Locke, et al (1981 : 125 – 152) ได้ทำการวิจัยและสรุปผล ดังนี้

1. การให้เป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทำให้อุทิศตนทำงานได้ดีมากกว่าเป้าหมายที่คลุมเครือ เช่น ทำให้ดีที่สุด ทำให้เร็วที่สุด
2. การตั้งเป้าหมายที่ยากแก่การบรรลุถึง ทำให้อุทิศตนทำงานได้ดีกว่าเป้าหมายง่าย ๆ
3. การให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย มีแนวโน้มส่งผลให้ผู้ร่วมงานให้ผลงานสูงกว่าการที่ผู้ร่วมงานไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายการทำงาน
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในเรื่องการบรรลุเป้าหมายของการทำงานแก่ผู้ทำงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ผลดีกว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปฏิบัติงาน และดีกว่าไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเลย
5. เป้าหมายควรมีการแสดงระยะเวลาที่จะทำงานให้สำเร็จ

Latham and Sari (อ้างใน วัลภา สบายยิ่ง, 2542 : 24) ได้ให้ความเห็นว่า มีเงื่อนไขที่จำเป็น 2 เงื่อนไข ที่จะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จ นั่นคือ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องผูกพันกับเป้าหมาย และแหล่งอำนวยความสะดวก ซึ่งช่วยให้เป้าหมายประสบความสำเร็จ ถ้าผู้ปฏิบัติงานไม่มองเห็นค่าของสิ่งที่เขาทำแล้วการปฏิบัติงานของเขาจะทำได้ไม่ดีพอ และถ้าผู้ปฏิบัติงานถูกกระตุ้นเพื่อทำงานให้ถึงระดับเป้าหมาย แต่ทางด้านการจัดการไม่สามารถจัดหาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกอบรมหรือสนับสนุนแล้วเป้าหมายจะประสบความสำเร็จได้ยาก ประชุม รอดประเสริฐ (2539 : 155) กล่าวว่า การกำหนด

เป้าหมายเป็นบทบาทที่มีคุณค่าขององค์กร ช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิก และเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในอนาคตขององค์กร สมพงษ์ เกษมสิน (2532 : 87) กล่าวถึง การกำหนดเป้าหมายที่คืบหน้าจะต้องเป็นเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและบุคคลในองค์กร มีความชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ต้องมีเหตุผล ต้องมีลักษณะพอดีและพอเหมาะแก่ระยะเวลาปฏิบัติ มีความกระตือรือร้น กำหนดเป็นมาตรฐานได้ และควรคำนึงถึงข้อควรสังเกต ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายจะต้องทำอย่างรู้แจ้งถึงสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม
2. ผู้บังคับบัญชาควรวางรากฐานและเป้าหมายของการปฏิบัติที่สำคัญสำหรับผลงาน

ทุก ๆ เรื่อง

3. ควรเน้นความสำคัญก่อนหลังเพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกัน
4. การตรวจสอบลำดับจะช่วยทำให้เป้าหมายมีความเหมาะสม เป็นมูลฐานสำหรับการกำหนดหน้าที่ที่ถูกต้อง เชื่อมโยงระดับต่าง ๆ ของงานเข้าอย่างถูกต้องเหมาะสม
5. คุณค่าของเป้าหมายจะเป็นการกระตุ้นให้คนทำงาน
6. เป้าหมายจะกระตุ้นคนให้ทำงานได้เมื่อคนรู้สึกว่าเป็นเป้าหมายนั้นถูกกำหนดอย่าง

ยุติธรรม

7. ผู้บังคับบัญชาควรกำหนดขั้นตอนความสำเร็จเป็นระยะ เพื่อสะดวกต่อการควบคุมที่มีคุณค่าขององค์กร ช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิก และเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในอนาคตขององค์กร

เป้าหมายส่งผลต่อความสำเร็จของงาน ดังนั้น หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพจึงให้ความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายเป็นอย่างมาก จากแนวคิด Woodcock (1989 : 83 – 85) การกำหนดเป้าหมายของทีมงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องได้รับการพิจารณาและตกลงยินยอมโดยสมาชิกของทีมทั้งหมด Beckhard (1978 อ้างใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2532 : 69) ทีมงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการจัดการกับเป้าหมาย ดังนี้ ต้องจัดการสื่อสารให้สมาชิกทุกคนได้รู้และเข้าใจเป้าหมายของทีมอย่างชัดเจน ต้องพยายามให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ต้องพยายามทำให้เป้าหมายนั้นนำไปปฏิบัติได้ และต้องพยายามที่จะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเป้าหมายของสมาชิกแต่ละคน อันจะมีผลทำให้สมาชิกคนอื่น ๆ ได้รู้ด้วยว่าคนอื่น ๆ กำลังพยายามทำอะไร เพื่อบรรลุเป้าหมายอะไร การทำงานของตนเองจะช่วยสนับสนุนหรือขัดขวางส่วนของคนอื่นอย่างไร สมชาย สัมฤทธิ์ทรัพย์ (2539 : 41) การกำหนดเป้าหมายต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จะช่วยให้สามารถชี้แจงการทำงานร่วมกันได้ดี อาจสรุปได้ว่าการกำหนดเป้าหมายควรมีลักษณะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีความชัดเจน เหมาะสม กระชับ และแม่นยำ เป็นความต้องการของสมาชิก และสมาชิกทุกคนมีความเข้าใจยอมรับในเป้าหมายนั้น ซึ่ง กิติ ตัชคานนท์ (2526 : 54 – 55) ได้กล่าวถึงการกำหนดเป้าหมายที่ดีจะทำให้เกิดผลดี ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายช่วยทำให้องค์การมีบทบาทหรือตำแหน่งที่ถูกต้องในสถานะแวดล้อมนั้น ๆ
2. เป้าหมายช่วยสร้างความสัมพันธ์และภาพพจน์ที่ดีระหว่างองค์การกับสาธารณชน
3. เป้าหมายช่วยสร้างความร่วมมือภายในองค์การ
4. เป้าหมายช่วยสร้างเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้วัดหรือตัดสินการกระทำหรือความสำเร็จขององค์การ
5. เป้าหมายเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการทำทลายเบื้องต้นแก่สมาชิกขององค์การว่าจะช่วยให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้งช่วยสร้างข้อผูกพันและการเสียสละของสมาชิกขององค์การด้วย

เป้าหมายเกิดจากการหาข้อยุติต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ร่วมงานซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงเป็นการยากที่จะทำให้เป้าหมายขององค์การตอบสนองความพึงพอใจอย่างมากที่สุดแก่สมาชิกหรือกลุ่มได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือตลอดไป เป้าหมายขององค์การจะต้องมีการปรับปรุงตามการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น การกำหนดเป้าหมายจึงไม่ใช่เพียงแค่เลือกเป้าหมายหรือเลือกเป้าหมายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพียงเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง แล้วนำมาใช้เป็นเป้าหมายขององค์การ แต่จะต้องเป็นเป้าหมายร่วมกันซึ่งเกิดจากบุคคล กลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การมารวมตัวกันสร้างเป้าหมายและยอมรับเป้าหมายร่วมกัน แล้วยึดถือเป้าหมายนั้นเป็นเป้าหมายร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน ดังนั้นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจึงเป็นความสำคัญยิ่ง เนื่องจากครูเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานที่ปฏิบัติย่อมรู้ดีว่าจะต้องปฏิบัติเช่นไรจึงจะเกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการ เมื่อครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายจะทำให้ครูมีความรู้สึกถึงการเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบและพร้อมที่จะนำไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จร่วมกัน

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (2541 : 8) กำหนดเป้าหมายในจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ดังนี้ ให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน มีครู และกรรมการการศึกษาาร่วมกันพัฒนาโรงเรียน หลักสูตร อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งร่วมกันดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครอง

2.2.2 บทบาท (Role)

บทบาท คือ สถานภาพความเป็นจริง ทุกคนเกิดมาและในช่วงของแต่ละวัยจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย จึงรู้ว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อใด ที่ไหน กับใคร ในการปฏิบัติงานก็เช่นกันบทบาทของสมาชิกแต่ละคนจึงมีความสำคัญที่จะส่งผลต่องานที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงได้มีผู้ให้ความหมายของบทบาทไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2541 : 184) กล่าวว่า บทบาท คือ แบบแผนของพฤติกรรมที่เป็นคุณสมบัติและเป็นที่คาดหวังจากบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในกลุ่ม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535 : 520)

บทบาท หมายถึง การทำหน้าที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทพ่อแม่ บทบาทครู กรองแก้ว อยู่สุข (2537 : 11) กล่าวว่า บทบาทหมายถึงแบบอย่างของพฤติกรรมที่คาดหวังว่าบุคคลจะแสดงออกในกิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้อื่นที่สะท้อนให้เห็นถึงตำแหน่งของบุคคลในองค์กรหรือในระบบสังคมนั้น รวมไปถึงสิทธิความรับผิดชอบและอิทธิพลของแต่ละบุคคลด้วย ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2538 : 210) กล่าวว่า บทบาทหมายถึงการแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่น ๆ ของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำ ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง สมยศ นาวิกาน (2540 : 758 – 759) กล่าวว่า บทบาทหมายถึงกลุ่มพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังไว้จากสมาชิกที่มีตำแหน่งบางอย่างภายในทีม ชูพงศ์ ปัญจมะวัต (2541 : 18) กล่าวว่า บทบาทหมายถึงหน้าที่หรือข้อปฏิบัติที่เกิดขึ้นตามสถานภาพที่ได้รับในองค์กร และเป็นแบบอย่างการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เป็นข้อผูกมัดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร จากแนวคิดและความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทหมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในกิจกรรมการกระทำของเขาตามความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

Biddle and Thomas (อ้างใน พวงเพชร วัชรอยู่, 2536 : 29 – 31) ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาท โดยให้ข้ออธิบายไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ด้านบุคคล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผู้แสดงหมายถึงบุคคลที่แสดงพฤติกรรมไปตามบทบาทที่กำหนด กับเป้าหมายหมายถึงบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับผู้แสดงและบทบาทของผู้แสดงนั้น
2. ด้านพฤติกรรม คือ การแบ่งพฤติกรรมตามบทบาทที่เข้ามาเกี่ยวข้อง
3. กลุ่มบุคคลและพฤติกรรม คือ การรวมเอาด้านบุคคลเข้าด้วยกันกับพฤติกรรม เช่น การประเมินบทบาทอาจขึ้นอยู่กับผู้แสดงบทบาทหลายคน หรือกับผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ
4. การเกี่ยวข้องในกลุ่มของบุคคลและพฤติกรรม การทำให้เกิดความเข้าใจในบทบาทซึ่งครอบคลุมทั้งด้านบุคคลและพฤติกรรมนั้นจะต้องทำให้เกิดภาพรวมขึ้น เช่น การกำหนดบรรทัดฐานอย่างหนึ่ง มักจะเกี่ยวกับการกำหนดบรรทัดฐานอื่น ๆ ด้วย เป็นต้นว่าการแบ่งพฤติกรรมโดยมีบรรทัดฐาน การกระทำ และการประเมินผล

การกำหนดบทบาทของบุคคลในองค์กรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ Woodcock (1898 : 76 – 82) กล่าวว่า ในการกำหนดบทบาทของสมาชิกในองค์กร จำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานกันระหว่างสติปัญญา ความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติงานของสมาชิก ซึ่งจะต้องนำเอาทั้งสองส่วนที่แตกต่างกันของสมาชิกแต่ละบุคคลมาประยุกต์ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และภาระกิจงานนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะคุณสมบัติดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่พบว่า การทำงานเป็นทีมจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับบทบาทต่าง ๆ ของสมาชิกในทีมงานนั่นเอง Beckhard (อ้างใน สิทธิโชค วรรณสันติกุล, 2532 : 70 – 73) กล่าวถึงบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกันไว้ว่า ไม่มีความซับซ้อนของบทบาททุก

บทบาทมีความชัดเจน ทุกคนรู้ว่าตนเองจะต้องทำหน้าที่อะไร ทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเองและของผู้อื่นด้วย ทุกคนสามารถและเต็มใจที่จะช่วยซึ่งกันและกัน และ พัชรา ทวีวงศ์ ณ อยุธยา (2538 : 306) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดบทบาทในการทำงานร่วมกันไว้ดังนี้คือ

1. การกำหนดบทบาทของหัวหน้าคณะทำงาน ซึ่งจะต้องมาจากสมาชิกของคณะทำงาน โดยเลือกผู้ที่มีความสามารถและเหมาะสมกับงาน
2. กำหนดบทบาทของสมาชิกคนอื่น ๆ เช่น เลขานุการของคณะทำงานและกรรมการด้านต่าง ๆ เป็นต้น งานด้านใดที่ขาดบุคลากรจะต้องเสริมสร้างผู้ชำนาญในหน้าที่นั้น หรือหาผู้เชี่ยวชาญแก้ปัญหาหรือสอนงาน

จึงสรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีความรู้มีความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของบทบาท ซึ่งบทบาทนั้นต้องมีความชัดเจนทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเองและของผู้อื่นด้วย ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539 : 423) กล่าวว่า การปฏิบัติงานร่วมกันที่ดีมีประสิทธิภาพ บทบาทอย่างเป็นทางการจะถูกกำหนดขึ้นไว้อย่างชัดเจนและได้รับการยอมรับบทบาทอย่างเต็มอกเต็มใจ ขณะเดียวกันก็จะให้การสนับสนุนความเป็นอิสระในการปกครองตนเองและความคิดริเริ่ม

2.2.3 การตัดสินใจ (Decision)

ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดังที่ เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ (2525 : 124 – 125) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้ว่าเมื่อใดตนเองจะต้องตัดสินใจและเมื่อใดจะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นคณะ ผู้บริหารไม่ได้ทำงานคนเดียวต้องทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งผู้ร่วมงานจะเอาตัวเองไปผูกพันกับหน่วยงานก็ต่อเมื่อเขารู้สึกว่าเขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของหน่วยงานนั้น การเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงาน การตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการทุกชนิดและทุกระดับ Barnard (1972 : 185) กล่าวถึงการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการทางตรรกวิทยาในการพิจารณา วิเคราะห์ และคิดหาทางเลือกจากทางเลือกต่าง ๆ โดยอาศัยเหตุผลและความเป็นจริงเกี่ยวกับทางเลือกนั้น Zeleny (1982 : 84 – 86) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการพลวัตที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันระหว่างการเตรียมการก่อนการตัดสินใจ การตัดสินใจและผลลัพธ์ของการตัดสินใจ มีผู้ให้ความหมายการตัดสินใจไว้ดังนี้ กิตติมา ปรีดีดิลก (2529 : 115) การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกซึ่งถือเอาเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเป็นเครื่องตัดสินใจจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง หากยังมีทางเลือกมาก ๆ ก็ยิ่งช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจได้ดีที่สุด วิชัย โทสุวรรณจินดา (2535 : 185) การตัดสินใจ หมายถึงการเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายๆทางเลือก โดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมาย หรือความต้องการของผู้เลือกได้ ชงชัย สันติวงษ์ (2535 : 201) การตัดสินใจ หมายถึงขั้นตอนการตัดสินใจทั้งสี่ขั้นตอนที่มีขอบเขตค้นคว้าการตัดสินใจ เพื่อจะนำเอาทางเลือกไปใช้ใน

การดำเนินการแก้ไขปัญหาคือ ปล่อยให้ กรองแก้ว อยู่สุข (2537 : 147) การตัดสินใจ คือการเลือกสิ่งหนึ่ง จากหลาย ๆ สิ่งหรือเลือกที่จะปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ สิ่งหรือวิธีการที่เลือก นั้นย่อมได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่าถูกต้องเหมาะสม หรือดีที่สุดและตรงเป้าหมายของ องค์การด้วย การตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจต้องทำหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือหลายระดับ แล้วแต่ ความสำคัญของเรื่องนั้น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539 : 183) การตัดสินใจ หมายถึง การ เลือกระหว่างทางเลือกซึ่งคาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจจากปัญหาใดปัญหาหนึ่ง แม้ว่าการ ตัดสินใจในการบริหาร ไม่ได้เริ่มต้นหรือสิ้นสุดด้วยการตัดสินใจ เพราะต้องมีการกำหนดปัญหา ก่อนถึงจะตัดสินใจ แล้วจึงนำไปปฏิบัติ

การตัดสินใจจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร และหากต้องการให้เกิดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติ การตัดสินใจจำเป็นต้องอาศัยรูปแบบขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเห็น ได้จากแนวคิดของ Woodcock (1989 : 94 – 96) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐาน ในภาระหน้าที่ของผู้บริหาร บ่อยครั้งที่การตัดสินใจต้องประสบกับความผิดพลาดอันเนื่องมาจาก การไม่มีอำนาจการตัดสินใจ การมีข้อมูลข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์ และบุคลากรที่มีหน้าที่ตัดสินใจอยู่ กันคนละแห่งกับฝ่ายปฏิบัติงาน ผู้บริหารนับเป็นบุคคลสำคัญต่อการกำหนดความเหมาะสมในการ ให้สมาชิกเข้าร่วมในการตัดสินใจซึ่งมีอยู่ 4 วิธี เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและใช้ให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ ได้แก่

1. ผู้บริหารทำการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยปราศจากการสอบถามความคิดเห็นของ สมาชิก
2. ผู้บริหารสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกก่อนการตัดสินใจ แล้วจึงทำการตัดสินใจ โดยอาศัยความคิดเห็นและข้อมูลจากสมาชิก
3. ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยอาศัยกลุ่มบุคคลที่คัดเลือกขึ้นมา
4. ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยอาศัยมติ ผู้บริหารได้นำปัญหาไปให้กลุ่มทำงานอภิปราย และตัดสินใจร่วมกัน โดยการตัดสินใจนี้จะขึ้นอยู่กับกลุ่มแทนแต่ละบุคคล หรือจากกลุ่มย่อยถ้ามี ความเห็นว่าความเห็นว่าการพิจารณาถึงปัญหาดังกล่าวต้องเหมาะสม

การให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถช่วยให้การ บริหารดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องผู้ได้บังคับบัญชาพอใจที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบ ต่อหน่วยงาน พร้อมทั้งเป็นบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติซึ่ง ภาวนา วงสวาท (2541 : 46 – 47) ได้กล่าวถึงผลดีของการให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนี้

1. งานที่ทำย่อมเกิดผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากได้ใช้ทั้งความสามารถและความตั้งใจของเพื่อนร่วมงาน

2. เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายย่อมจะทำให้การลาออกจางานลดน้อยลง การขาดงานและความเฉื่อยชาในการทำงานก็ไม่มีมาก

3. มีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ถ้าหากมีความเปลี่ยนแปลงโดยที่ผู้ได้บังคับบัญชาไม่ทราบจะทำให้เขาขาดความเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ทำให้เขาได้ทราบว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะดีหรือไม่ การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงแบบเอาสีข้างเข้าถูก็จะไม่เกิดขึ้น

4. ลดข้อข้องใจของผู้ได้บังคับบัญชา ถ้าหากให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ขณะเดียวกันก็จะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำกับผู้ตามด้วย

5. จะช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงาน ทั้งนี้เพราะว่าผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็จะเป็นการส่งเสริมให้เขามีความรับผิดชอบสูงขึ้น ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชามากขึ้น การติดตามผลงานอย่างใกล้ชิดก็อาจไม่มีความจำเป็น

6. เป็นการส่งเสริมคุณภาพการตัดสินใจของผู้นำ ผู้บริหารคงจะไม่มีใครรอบรู้เกี่ยวกับทางเลือกหรือทางออกทุกทาง และก็จะจะไม่รอบรู้ในผลที่จะตามหาทุกอย่าง การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะทำให้ผู้นำมีข้อมูลมากขึ้น ถ้าหากการสื่อสารความหมายมีความคล่องตัวสะดวก ข้อมูลจากผู้ได้บังคับบัญชาก็จะไปสู่ผู้บังคับบัญชาโดยสะดวก ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น

กัญญา สาทร (2526 : 213 – 214) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กระทำได้ทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับ Campbell and others (อ้างใน นิยม พรหมไทย, 2529 : 29) ให้ข้อเสนอว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรเกี่ยวข้องกับ 5 ด้าน ดังนี้ การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ การกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน การประเมินผลการเรียนการสอน การจัดทำโครงการฝึกอบรม และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ในขณะที่เดียวกันกระทรวงศึกษาธิการได้ออกแบบระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

11. แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร

12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น
จึงสรุปได้ว่า การทำงานร่วมกันจะต้องมีการกำหนดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจ ชอบเขตอำนาจการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกมากน้อยเพียงใด และจะต้องวางหรือกำหนดเป็นหลักการเพื่อจะได้ผลการตัดสินใจที่มีคุณภาพสูง

2.2.4 การติดต่อสื่อสาร (Communication)

การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญในการบริหาร การปฏิบัติงานนั้นจำเป็นต้องใช้การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคคลได้รับทราบวัตถุประสงค์ และวิธีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง การติดต่อสื่อสารจะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหารรวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ในองค์กร อันจะสามารถจัดปัญหาระหว่างบุคคลในองค์กรและช่วยให้สร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้ ซึ่ง เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 89) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการในการส่งข่าวสารระหว่างบุคคล หรือหน่วยงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจและประสานงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สมยศ นาวิกาน (2540 : 419) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารคือการถ่ายทอดข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งผ่านทางการใช้สัญลักษณ์บางอย่าง เพื่อความสำเร็จของการติดต่อสื่อสาร บุคคลทั้งสองจะต้องเข้าใจสิ่งที่ถูกถ่ายทอดตรงกัน ชูพงษ์ ปัญจมะวัต (2541 : 85) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการนำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง เพื่อสร้างความเข้าใจสื่อความหมาย และความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมาน รั้งสีโยกฤษณ์ (2541 : 63 - 64)

การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารและความเข้าใจจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรือหลายคน สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2541 : 357) การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการส่งผ่านข่าวสารและความเข้าใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลหนึ่งอย่างมีลำดับขั้นตอน นิยม สุวรรณะ (2541 : 22) การติดต่อสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนความคิด ความเห็น ข้อเท็จจริงหรือความรู้สึก ซึ่งอาจจะเป็น คำพูด ตัวอักษร สัญลักษณ์ ข่าวสารที่บุคคลจากผู้ส่งผ่านสื่อไปยังผู้รับ เพื่อให้ผู้รับเข้าใจความหมายตามเจตนาต้องการ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพการณ์ และใช้เป็นสื่อหรือสะพานเชื่อมโยง ความเข้าใจ

นิภา แก้วศรีนาม (2530 : 145) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการบริหาร โรงเรียน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การกำหนดนโยบาย การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุมงาน และการรายงานผล ซึ่งต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารเป็นส่วนเชื่อมโยงให้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจตรงกัน เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2525 : 116 – 117) ได้แบ่งการติดต่อสื่อสาร ออกเป็น 2 ประเภท คือ การติดต่อสื่อสารโดยใช้คำพูดและการติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด จำแนก รูปแบบของการติดต่อสื่อสารเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การติดต่อสื่อสารทางเดียว (One way communication) เป็นการติดต่อสื่อสารที่ผู้ส่งทำการติดต่อสื่อสารโดยปราศจากการขอสิ่งย้อนกลับ (Feed back) จากผู้รับซึ่งจะเป็นรูปของนโยบาย คำสั่งของผู้บริหารระดับสูงในองค์กร สื่อที่นิยมใช้มาก เช่น การประชุม หนังสือเวียน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง (Two way communication) เป็นการติดต่อสื่อสารที่ผู้ส่งและผู้รับตอบสนองกันเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งระหว่างกัน ซึ่งนับเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการบริหารงาน สื่อที่ใช้ เช่น การประชุมปรึกษาหารือ การชี้แจง รายงานการปฏิบัติงาน เป็นต้น

สุรพล ทองคลองไทร และชำนาญ อาจินสมาจาร (2530 : 60) การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียวจะใช้เวลาน้อยกว่าการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง การติดต่อสื่อสารแบบสองทางจะมีความถูกต้องมากกว่าการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว ผู้รับมีความมั่นใจมากขึ้นเมื่อใช้การติดต่อสื่อสารแบบสองทางเพราะสามารถตั้งคำถามผู้ส่งได้และการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียวมีความเป็นระเบียบมากกว่า ดังนั้นการติดต่อสื่อสารในองค์กรที่มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของหน่วยงานดังแนวคิดที่ว่า การติดต่อสื่อสารที่ดีองค์กรไม่อาจวัดได้โดยง่าย แต่อย่างไรก็ตามการติดต่อสื่อสารก็สามารถสะท้อนผลออกมาในหลายๆด้าน ตลอดจนขวัญ ความร่วมมือ และความพอใจในการทำงาน เมื่อเกิดบรรยากาศที่ดีของการทำงานในหน่วยงาน ผลดีในด้านอื่น ๆ ก็จะมาด้วย

อารี เพชรผุด (2530 : 138 – 139) กล่าวถึง หลักเกณฑ์การติดต่อสื่อสารที่ดี ดังนี้

1. ต้องแน่ใจว่าข่าวสารที่ส่งนั้นแน่นอน ไม่กำกวมหรือคลุมเครือ
2. ต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้รับหรือผู้ส่ง ช่องว่างความแตกต่าง ภาษา ตำแหน่ง หน้าที่ ประสิทธิภาพ สถิติปัญญา

3. ต้องพยายามสื่อสารด้วยความซื่อสัตย์
4. ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ไม่ชัดเจน
5. ต้องพยายามใช้เวลาสื่อสารให้เหมาะสม ระยะเวลาให้ถูกต้อง

กรองแก้ว อยู่สุข (2537 : 178 – 179) กล่าวถึงการติดต่อสื่อสารที่ดี ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีระบบการติดต่อสื่อสารสองทาง คือ ให้ผู้รับข่าวสารป้อนผลย้อนกลับมาให้ผู้ส่งข่าวสารด้วย เพื่อเป็นที่แน่ใจว่าผู้รับมีความเข้าใจในข่าวสารนั้น ถ้ายังไม่ถูกต้องจะได้มีการอธิบายชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจ และควรให้ผู้รับข่าวสารได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการติดต่อสื่อสารนั้นด้วย

2. ติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้า คือ ติดต่อกันโดยตรงระหว่างผู้ส่งข่าวสารกับผู้รับข่าวสารเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดการป้อนผลย้อนกลับได้ดีและเร็วที่สุด เพราะทั้งสองฝ่ายได้มีโอกาสเห็นกิริยาท่าทางซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้การตีความหมายและความเข้าใจเนื้อข่าวนั้นถูกต้องยิ่งขึ้น

3. ผู้ส่งข่าวสารจะต้องสนใจและไวต่อความรู้สึกหรือปฏิกิริยาตอบสนองของผู้รับข่าวสาร ทั้งที่เป็นคำพูดโต้ตอบหรือท่าทีสีหน้า และพยายามสร้างความรู้สึกร่วมกันเอง ไม่ทำให้ผู้รับข่าวสารมีความรู้สึกว่าเป็นเรื่องสลบซับซ้อนยากแก่การเข้าใจได้ง่ายขึ้น

4. ถ้าข้อความนั้นมีความสำคัญหรือเข้าใจยาก ควรมีการเน้นย้ำด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น พูดย้ำ หรือใช้คำพูดที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น

ปรีชา แดงโรจน์ (2538 : 219) อธิบายถึงการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพว่า จะต้องเป็นการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง (Two – way communication) เพราะข้อมูลต่าง ๆ มีโอกาสไปและกลับระหว่างผู้ส่งและผู้รับได้สะดวก โดยเฉพาะข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) จะช่วยให้ผู้ส่งสามารถรู้ได้ว่า ผู้รับได้รับข่าวสารข้อมูลถูกต้องหรือไม่อย่างไร

อัจฉรา สังข์สุวรรณ (2540 : 64) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผล จะต้องคำนึงถึงหลักการติดต่อสื่อสารที่ดี ได้แก่

1. ผู้ทำการติดต่อสื่อสารต้องมีความกระฉับกระช่ายในความคิดของตนก่อนที่จะสื่อสารไปยังผู้อื่น
2. ข่าวสารที่ทำการติดต่อสื่อสารแต่ละครั้ง ต้องถูกระบุและมีการตรวจสอบอย่างแท้จริง
3. คำนึงถึงลักษณะทางกายภาพ และความเป็นมนุษย์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร
4. บางครั้งเมื่อต้องการสื่อสารข่าวสารที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือไม่เหมาะสม ผู้ส่งควรปรึกษากับคนอื่น เพื่อการวางแผนการติดต่อสื่อสาร

5. ผู้ติดต่อสื่อสาร ควรระมัดระวังการสอดแทรกระหว่างสื่อสาร ซึ่งอาจทำให้ข่าวสารถูกบิดเบือนได้

6. การติดต่อสื่อสาร ควรมีการติดตามเพื่อตรวจสอบว่า สิ่งที่ตั้งใจจะสื่อถูกรับรู้ด้วยความเข้าใจตรงกัน

7. การติดต่อสื่อสารที่ดี ขึ้นอยู่กับความเต็มใจในการฟังและเข้าใจทั้งสองฝ่าย

ชูพงศ์ ปิงมะวัต (2541 : 88) เสนอวิธีการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ผู้ส่งข่าวสารควรทำความเข้าใจและมีความมั่นใจในข่าวสารของตน ก่อนที่จะถ่ายทอดออกไป

2. ผู้ส่งข่าวสารต้องมีวัตถุประสงค์ และลำดับขั้นตอนที่จะถ่ายทอดข่าวสาร โดยใช้คำพูดของตัวเอง

3. ข้อมูลที่ถ่ายทอดออกไปต้องเหมาะสมกับเพศ วัย พื้นฐาน ประสบการณ์ และความพร้อมของผู้รับ

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2532 : 74) อธิบายถึงการจะติดต่อสื่อสารตามแนวความคิดของ Beckhard คือ การติดต่อสื่อสารหรือส่งสารข้อมูลอะไรแก่สมาชิกจะต้องคำนึงถึงว่า จะส่งให้ใคร โดยวิธีใด เมื่อไร บ่อยแค่ไหน และควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกรู้สึกว่าคุณเองมีค่าในการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ferrundino (อ้างใน จันทราณี สงวนนาม. 2533 : 43) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในงานกับพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์อย่างมากกับความสำเร็จในงานของผู้บริหารโรงเรียน การติดต่อสื่อสารช่วยให้ผู้บริหารสามารถอธิบายให้ผู้ร่วมงานได้เข้าใจถึงการตัดสินใจของผู้บริหาร ได้ดีกว่าผู้ที่ร่วมงานจะตัดสินใจโดยความรู้สึกและค่านิยมแต่โดยฝ่ายเดียว และพฤติกรรมของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จมีผลต่อการยอมรับของครู

สรุปได้ว่าการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียน และการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนและทุกงานที่ดำเนินการ เพื่อเป็นส่วนเชื่อมโยงให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ ค่านิยม และเจตคติ เป็นการพัฒนาคนให้เกิดความสมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ และสังคม เพื่อเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมและเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ศรีสมร พุ่มสะอาด (2530 : 15) กล่าวว่า ครูประถมศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงอยู่ในสังคม จึงมีผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู ดังนี้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2532 : 3 – 5) กล่าวถึงลักษณะของครู ดังนี้

1. ผู้สอนควรมีความรู้หลายด้าน เช่น

1.1 มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน รู้ถึงเหตุผลที่มาของความรู้ มองเห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ของความรู้นั้น

1.2 ผู้สอนควรรู้จักผู้เรียน

1.3 ผู้สอนควรมีความรู้ในเรื่องการบริหารงาน โดยเฉพาะงานทางด้านวิชาการ การเตรียมการสอน และการประเมินผล

2. ผู้สอนควรมีความรักและศรัทธาในตัวผู้เรียน ให้เกียรติและพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนเสมอ พร้อมทั้งรักในวิชาที่ตนสอนและศรัทธาในวิชาชีพครู

3. ผู้สอนควรมีความสามารถปฏิบัติการสอนได้หลากหลายวิธี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตทางการศึกษา (2533 : 5 – 6) กำหนดสมรรถภาพที่คาดหวังของครูประถมศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถภาพด้านความรู้ ได้แก่

1.1 ความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูประถมศึกษา ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหา ความรู้ทางวิชาชีพครู กิจการนักเรียน การแนะแนว ชุกรการ และการพัฒนา

1.2 ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้แก่ ความรู้ทางด้านภาษา ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

2. สมรรถภาพทางด้านเทคนิควิธี ได้แก่

2.1 ด้านเทคนิควิธีการสอนทั่วไป เช่น การวางแผนการสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการประเมินผล

2.2 ด้านวิธีสอนวิชาเฉพาะ เช่น วิชาทักษะ วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย และการงานพื้นฐานอาชีพ

2.3 ด้านกิจการนักเรียน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านกิจกรรม

2.4 ด้านเทคนิคการแนะแนว

2.5 ด้านเทคนิควิธีการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาโรงเรียน สัมพันธ์ชุมชน และความเป็นผู้นำ

3. สมรรถภาพด้านคุณลักษณะ ได้แก่

3.1 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

3.2 เจตคติที่มีต่อการปฏิบัติงานครูในระดับประถมศึกษา

3.3 สุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ

3.4 ค่านิยมของการทำงานและการดำรงชีวิต

3.5 ความเป็นผู้นำ

3.6 เจตคติที่ดีต่อศิลปวัฒนธรรมไทย

ศุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 13 – 16) กล่าวถึง ความเป็นครูว่ามีลักษณะสำคัญ 2 ประการ

1. คุณลักษณะ หมายถึงลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 รูปลักษณ์ (Appearance) ของครูควรมีมีความสดชื่นแจ่มใสสะอาดตา รู้จักต้นตัว มีความหนักเอาเบาสู่มั่นใจในตนเอง มีความรู้รอบ เป็นกัลยาณมิตร มีความฉลาดและสุภาพ

1.2 กิจลักษณะ (Performance) ของครูต้องมีการพัฒนาทางกาย การพัฒนาความประพฤติ การพัฒนาจิตใจ และการพัฒนาปัญญา

2. คุณธรรมของครู ได้แก่

2.1 หลักของการยอมรับ เป็นการยอมรับและให้เกียรติระหว่างครูกับศิษย์

2.2 หลักของการไว้วางใจ เป็นความไว้วางใจต่อกันระหว่างครูกับศิษย์ มีความจริงใจ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความสุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ

2.3 หลักของความผูกพัน เป็นการสำนึกในคุณค่า ความผูกพันจากความรักและความเข้าใจระหว่างครูกับศิษย์ ครูจึงทำงานในหน้าที่ของตนด้วยความรัก ซึ่งหมายถึงฉันทะ

2.4 หลักของการช่วยเหลือเกื้อกูล ครูดีต้องเป็นผู้นำทาง เป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะต่าง ๆ ให้กับศิษย์ และเป็นผู้ที่พร้อมจะช่วยเหลือศิษย์ ซึ่งหมายถึงความเมตตากรุณา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537 : 2) กำหนดแผนปฏิบัติการหลักของการปฏิรูปการเรียนการสอนในการผลิตครู โดยกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตครู ดังนี้

1. ด้านสติปัญญา ประกอบด้วยการเป็นผู้มีความคิดแก้ปัญหาอย่างมีระบบ มีเหตุผลและสามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างดี

2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วยการเป็นผู้มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์และผู้อื่นได้ มีศรัทธาในการเป็นครู และมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู

3. ด้านร่างกาย ประกอบด้วยการเป็นผู้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง สามารถที่จะดำรงตนให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเทคโนโลยี

4. ด้านสังคม ประกอบด้วยการเป็นผู้มีโลกทัศน์กว้างไกล สามารถประสานสัมพันธ์และปรับตัวได้ในชุมชนที่ต้องปฏิบัติตาม มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม

5. ด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยการเป็นผู้มีความรู้อย่างลุ่มลึกในวิชาชีพที่สอน สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมของศิษย์ได้ สามารถคิดประดิษฐ์หรือปรับปรุงหลักสูตร สื่อการสอน ทั้งที่เป็นวัสดุและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถสร้างและเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 10) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนของครู โดยกำหนดตัวบ่งชี้ 10 ประการ ดังนี้

1. วางแผนการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและ
ท้องถิ่น

2. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิดปฏิบัติ ประเมินและปรับปรุงตนเอง

3. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

4. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6. จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ดี

7. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่าง
มีความสุขและประสบความสำเร็จ

8. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และความถนัดได้
ตามศักยภาพ โดยเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยนักเรียนเป็นรายบุคคล

9. จัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่ออย่างหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

10. ประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

จากแนวความคิดและบทบาทหน้าที่ของครู สามารถสรุปเป็นบทบาทและภาระหน้าที่ของ
ครู ดังนี้ คือมีบทบาทในการสอนและพัฒนานักเรียน มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและสังคม มี
บทบาทในการพัฒนาตนเอง และประการสำคัญคือมีบทบาทภาระหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชา
มอบหมายและสั่งการให้ปฏิบัติ

ในบทบาทต่าง ๆ ที่ครูได้รับ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่ครู
ควรได้รับตามมาด้วย อติศรา ชูชาติ และคณะ (2538 : 38) กล่าวถึงลักษณะการทำงานร่วมกันที่มี
ประสิทธิภาพว่าควรมีลักษณะ ดังนี้ ลักษณะและภาวะผู้นำที่เหมาะสม การดำรงสถานะของการเป็น
สมาชิกกลุ่ม ข้อผูกพันที่มีต่อกัน การมีบรรยากาศที่สร้างสรรค์ การมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดการ
ดำเนินงานประสบความสำเร็จ มีบทบาทของความร่วมมือที่ชัดเจน มีวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
มีกระบวนการของทีม มีการวิพากวิจารณ์โดยปราศจากอคติ มีการพัฒนาตนเองเป็นอย่างดี มีความ
เข้มแข็งที่สร้างสรรค์ สุภรัตน์ รัตนमुखย์ (2539 : 10) กล่าวถึงการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพว่า
ควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญ คือ การมีเป้าหมายที่ชัดเจน สมาชิกมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น
ผู้นำได้รับการยอมรับ ใช้กระบวนการกลุ่มในการคิด สมาชิกมีเสรีภาพเต็มที่ ทุกคนมีส่วนร่วมใน
การตัดสินใจ สมาชิกได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทั่วกัน มีมาตรฐานการทำงานสูง และสมาชิกมีการ
สนับสนุนและให้เกียรติซึ่งกันและกัน เขียร ภูักัญญาโยยั้ง (2539 : 48 – 49) กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยให้
การทำงานร่วมกันคือ วัตถุประสงค์การทำงานที่ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทผู้ร่วมงานทุกคน
ผู้ร่วมงานมีความรับผิดชอบต่องานด้วยความเต็มใจ ผู้ร่วมงานรู้จักอภัยซึ่งกันและกันเมื่อเกิดการ
ผิดพลาด มีการพัฒนาทีมงานอยู่เสมอ มีการติดต่อสื่อสารที่ดี ผู้ร่วมงานทุกคนได้รับการตอบสนอง
ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ อัจฉรา สังข์สุวรรณ (2540 : 485) กล่าวถึงการทำงานร่วมกันที่มี

ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายชัดเจนเหมาะสมและเป็นความต้องการของกลุ่ม การติดต่อสื่อสารชัดเจนและเป็นการสื่อสารแบบสองทาง สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ผู้นำมีความเป็นผู้นำและใช้ความเป็นผู้นำให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของทีม การตัดสินใจต้องมาจาก การตัดสินใจร่วมกัน การบริหารความขัดแย้งเป็นไปอย่างเหมาะสม และสมาชิกมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเป้าหมายนั้น และ อนันต์ ฉัตรศรีทธา (2541 : 48 – 49) กล่าวว่า ลักษณะการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย การมีเป้าหมายที่ชัดเจนและทุกคนเข้าใจตรงกัน บรรยากาศเป็นกันเอง การสื่อสารแบบเปิด สมาชิกมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีการกระจายความเป็นผู้นำ และมีการประเมินตนเองทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย โดยเน้นการบริหารที่ครูมีส่วนร่วม หรือการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารในทุกด้าน ธงชัย สันติวงษ์ (2531 : 138) กล่าวว่า วิธีการปฏิบัติกระทำได้หลายวิธีแตกต่างกันสุดแต่ความเหมาะสม ได้แก่ การจัดให้มีการประชุมแสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติให้ข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ ให้มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือผลงานต่าง ๆ และทบทวนเป้าหมาย หรือการจัดกลุ่มคุณภาพ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาร่วมกันพิจารณาและแก้ไขปัญหภายในกลุ่มงานด้วยตนเอง

สำเร็จ สมวงศ์ (2532 : 135 – 136) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนทำให้เกิดผลดีหลายประการ คือ

1. ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ ทำงานให้เกิดผลดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
2. เมื่อครูทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีม ทำให้การย้ายหรือลาออกจากหน่วยงานน้อยลง การขาดงานหรือความเฉื่อยชาในการทำงานก็จะไม่มีมาก จากผลงานวิจัยของ Bragg and Andrews (อ้างใน สำเร็จ สมวงศ์. 2532 : 135 – 136) เกี่ยวกับการให้คนในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า คนในหน่วยงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น อัตราการขาดงานลดน้อยลงและผลงานเพิ่มขึ้น
3. ครูคลายความขงใจลง เมื่อตนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมในหน่วยงาน และในขณะที่เดียวกันสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครูจะเกิดขึ้น จากผลการวิจัยของ Plaxton and Bumbarger (อ้างใน สำเร็จ สมวงศ์. 2532 : 135 – 136) เกี่ยวกับการให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมของกลุ่ม พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจและมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น นอกจากนั้นยังพบอีกว่า การไม่กระจายอำนาจในการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการน้อยที่สุด

4. ทุกฝ่ายในองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงโดยที่ครูไม่ทราบจะทำให้ครูขาดความเชื่อมั่น และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมก็จะทำให้เขาได้รับทราบว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะดีหรือไม่ดี การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงก็จะลดน้อยลงไปด้วย

5. ช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงาน เพราะเนื่องมาจากเมื่อครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมก็จะเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ขอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้ร่วมงานและของตนเองมากยิ่งขึ้น การติดตามผลงานและการควบคุมอย่างใกล้ชิดก็ไม่มี ความจำเป็นอีกต่อไป

6. การที่ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นทีม จะเป็นการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร เพราะในบางกรณีเมื่อเกิดปัญหาขึ้นผู้บริหารไม่สามารถจะตัดสินใจได้ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมของครูจะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลมากขึ้น และถ้าหากสื่อความหมายดี มีความคล่องตัวสูง ข้อมูลจากครูก็จะไปสู่ผู้บริหารโดยสะดวกและทำให้การบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการทำงานในหน่วยงานหรือองค์กร โดยมีลักษณะการทำงานร่วมกันที่เกิดประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วย เป้าหมายของการทำงานร่วมกันที่มีความชัดเจน และสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน บทบาทความรับผิดชอบของสมาชิกมีความชัดเจนเข้าใจตรงกัน และตรงตามความรู้ความสามารถของสมาชิก และสมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนด การตัดสินใจร่วมกันของสมาชิก การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาลินี ชาวลาไพบูลย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ในส่วนประสิทธิภาพของโรงเรียน ผลการปฏิบัติงานเป็นทีมของโรงเรียนและความพึงพอใจของครู อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนรางวัลสำหรับการปฏิบัติงานของทีม การควบคุม การนิเทศ ความขัดแย้ง ขอบข่ายของการจัดการ การอภิปรายเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และการให้นำหน้าของข้อเสนอของบุคคล การติดต่อสื่อสารแบบเปิดเผย บริการของศูนย์วิชาการ ปทัสถานเฉพาะของการทำงานและควบคุมความชัดเจนของบทบาทและเป้าประสงค์ การฝึกอบรมและการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การครองโรงเรียนและงาน ความหลากหลาย การมีทักษะอย่างเพียงพอ ความสัมพันธ์ของผู้นำทีม และขนาด

ของทีม ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน พบว่า มี 9 ปัจจัย ได้แก่ การสนับสนุน การควบคุมการนิเทศ ความขัดแย้ง รางวัลสำหรับการปฏิบัติงานของทีม ความชัดเจนของบทบาท และเป้าประสงค์ การมีทักษะอย่างเพียงพอ การครองโรงเรียนและงาน ขนาดของทีม และ ขอบข่ายของการจัดการ

มัย สุขเอี่ยม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีระดับตำแหน่งสูงมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งตามสภาพที่เป็นอยู่จริงและที่ต้องการสูงกว่า กลุ่มที่ระดับตำแหน่งต่ำกว่า ส่วนรูปแบบการวางแผนพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผลของการศึกษาที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้นำเสนอในรูปแบบดังนี้ คือ กระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ควรแบ่งออกเป็น 10 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา 2. การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย 3. การกำหนดมาตรฐาน 4. การกำหนดเป้าหมาย 5. การจัดทำแผนงาน/งาน/โครงการ 6. การกำหนดค่าใช้จ่ายตามแผน 7. การจัดทำแผนพัฒนา 8. การนำแผนไปปฏิบัติ 9. การติดตามและประเมินผลแผน และ 10. การทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา พร้อมทั้งระบุกิจกรรมที่จะให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมของแต่ละขั้นตอน ส่วนแผนพัฒนาการศึกษาควรแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับสถาบัน ระดับคณะ/วิทยาเขต ระดับภาควิชา/คณะวิชา และระดับแผนกวิชา สำหรับการแบ่งกลุ่มบุคลากรที่จะให้มีส่วนร่วม ควรแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหารระดับสูง 2. ผู้บริหารระดับกลาง 3. ผู้บริหารระดับต้น และ 4. อาจารย์ ระดับในการมีส่วนร่วมของแต่ละกลุ่มควรแตกต่างกันตามตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และความเกี่ยวข้องกับแผนกแต่ละระดับ วิธีการให้บุคลากรมีส่วนร่วมควรใช้หลายวิธี เช่น การประชุมสัมมนา การเป็นคณะกรรมการวางแผนระดับต่างๆ การให้ข้อมูล เป็นต้น

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าคนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด คือ คณะกรรมการโรงเรียน โดยชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินและวัสดุสิ่งของมากที่สุด สำหรับวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้น เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญและร้องขอความร่วมมือแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนนั้นได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะและองค์ประกอบของชุมชน และคุณลักษณะของบุคคลในชุมชน และปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครู วิธีการปฏิบัติงาน และปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียนในด้านอื่น ๆ

ภาวนา วงสวาท (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 7 งาน อยู่ในแบบ “ผู้บริหารหรือกับครูอาจารย์แล้วตัดสินใจเอง” ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความเห็นว่า การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการ 7 งาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น งานนิเทศภายในมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็นว่า การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 7 งาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นงานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และงานการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการประสานงานในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนการจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน และการประเมินผลมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ เวลาที่อาศัยในชุมชน การมีถิ่นกำเนิด และหรือมีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่าการบุตรหลานเรียนอยู่โรงเรียน ความคาดหวังต่อโรงเรียน การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนและความห่วงใยต่อสวัสดิภาพเด็ก ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ (ก) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความซื่อสัตย์ และเป็นคนในท้องถิ่นโดยกำเนิด (ข) คุณลักษณะของครู ได้แก่ ครูมีความประพฤติดีมีความรู้ความสามารถมีความเอาใจใส่ต่อเด็ก มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความเสียสละ (ค) การปฏิบัติของโรงเรียนต่อกรรมการศึกษา ได้แก่ การให้เกียรติและการให้โอกาสในการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน (ง) การปฏิบัติงานของครู ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนและความสามัคคีในหมู่ครู (จ) ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน และการบริหารการเงินที่โปร่งใส ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม มี 2 กลุ่มปัจจัย คือ ปัจจัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ และปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำไม่มีมนุษยสัมพันธ์ และไม่เป็นคนในท้องถิ่นโดยกำเนิด

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสิ่งกำหนดกระบวนการและแบบแผนของการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ เงื่อนไขเกี่ยวกับความคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เงื่อนไขด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน และเงื่อนไขทางด้านโรงเรียน และที่สำคัญ การกำหนดความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนและ

โรงเรียนตรงกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน คณะครูผู้ปกครองนักเรียน ส่วนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีขั้นตอนที่สำคัญ 8 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนร่วมดำเนินการ 2) การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนร่วม 4) การสร้างกิจกรรม 5) การต่อรองเพื่อการดำเนินการ 6) การร่วมกันดำเนินการ 7) การร่วมกันประเมินผลการดำเนินการ 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ ซึ่งจากกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้แบบแผนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแบบแผนของการมีส่วนร่วมแบบเหลื่อมล้ำ (Inequity Participatory Pattern) ตามบทบาทการมีส่วนร่วมคุณสมบัติของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม และกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสามารถจำแนกตามหมวดหมู่ของคุณสมบัติ เป็น 3 แบบแผนย่อยคือ แบบแผนการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (Full Participatory Pattern) แบบแผนการมีส่วนร่วมเป็นบางส่วน (Partial Participatory Pattern) และแบบแผนการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participatory Pattern)

ประยูทธ์ ตรีชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู โดยจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่เป็นเพศหญิงกับเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่มีอายุ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

สาขพิณ เชื้อชูชาติ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่กรุงเทพมหานครกำหนด มีการให้คำปรึกษาแนะนำในการพัฒนาโรงเรียนเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการสนับสนุนและช่วยเหลืองานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการประสานงานกับองค์กร ชุมชนบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาโรงเรียนและให้ความเห็นชอบหลักสูตรท้องถิ่นที่โรงเรียนจัดทำ มีการพิจารณาเสนอแนะแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจที่โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิบัติตามหน้าที่ประจำฝ่ายต่าง ๆ ควบคู่กับคณะกรรมการการศึกษา มีการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายในเรื่องการจัดประชุมผู้ปกครอง ส่วนปัญหาจากการ

ปฏิบัติงานพบว่า กรรมการการศึกษาไม่มีเวลาและขาดความรู้ความเข้าใจในขอบเขตของบทบาทหน้าที่ และขาดความร่วมมือจากชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตประเวศ เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา เขตคันนายาว และเขตสะพานสูง รวม 118 โรงเรียน ซึ่งมีครู จำนวน 2,780 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2545 จาก 118 โรงเรียน ซึ่งมีครู จำนวน 2,780 คน โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan (อ้างใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543 : 75) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตการปกครองได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเขตการปกครอง

เขตการปกครอง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. เขตประเวศ	396	48
2. เขตมีนบุรี	400	48
3. เขตลาดกระบัง	487	59
4. เขตหนองจอก	575	70
5. เขตสวนหลวง	214	26
6. เขตคลองสามวา	472	57
7. เขตคันนายาว	88	11
8. เขตสะพานสูง	148	18
รวม	2,780	337

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของเครื่องมือ การสร้าง และการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับเขตปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

2.1 เป้าหมาย	จำนวน 12 ข้อ
2.2 บทบาท	จำนวน 12 ข้อ
2.3 การตัดสินใจ	จำนวน 11 ข้อ
2.4 การติดต่อสื่อสาร	จำนวน 10 ข้อ
รวม	จำนวน 45 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
3	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
2	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
1	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใน 4 ด้าน คือ เป้าหมาย บทบาท การตัดสินใจ และ การติดต่อสื่อสาร
2. กำหนดขอบเขตของตัวแปรและนิยามศัพท์เฉพาะ
3. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งคำนวณหาจากความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น และการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุง โดยใช้เทคนิค IOC (Item – Objective Correlation Index) โดยเลือกข้อที่ $IOC \geq 0.5$ ส่วนข้อที่มีค่า $IOC < 0.5$ นำมาทำการปรับปรุง โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ดังสูตร สุวิมล ติรภานันท์ (2552 : 129)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การให้คะแนน

+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการวิเคราะห์ IOC พบว่า โดยภาพรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดจำแนกตาม 4 ด้าน ดังนี้

1. เป้าหมาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 5 ข้อ ค่า IOC เท่ากับ 0.80 จำนวน 5 ข้อ และค่า IOC เท่ากับ 0.60 จำนวน 2 ข้อ
2. บทบาท เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 8 ข้อ ส่วนค่าค่า IOC เท่ากับ 0.80 จำนวน 4 ข้อ
3. การตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 11 ข้อ ส่วนค่า IOC เท่ากับ 0.20 จำนวน 1 ข้อ คือ ท่านมีส่วนร่วมนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ทำการตัดข้อคำถามนี้และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจัดไว้เป็นข้อคำถามในด้านการติดต่อสื่อสาร
4. การติดต่อสื่อสาร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จำนวน 5 ข้อ ส่วนค่า IOC เท่ากับ 0.80 จำนวน 4 ข้อ และได้ทำการเพิ่มข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ท่านมีส่วนร่วมนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งจากเดิมอยู่ในด้านการตัดสินใจ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

1. รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์	อาจารย์บัณฑิตพิเศษ คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม	อาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. นางวนิดา มนัสไพบุลย์	ผู้เชี่ยวชาญ ระดับ 9
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
4. ผช.ผอ.ประพนธ์ สรรพนา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
โรงเรียนวัดสุธาโกชน์
5. ผช.ผอ.สุพัศรา รักเจริญ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
โรงเรียนวัดปลุกศรัทธา

5. หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอย่างละเอียดเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัยผู้วิจัยนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

6. นำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows Version 10.11 แบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์ (แอลฟา) (α - Coefficient) กำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.75 ขึ้นไป โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ดังสูตร สุวิมล ตรีภานันท์ (2543 : 137)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

7. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try – Out) เพื่อหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1 เป้าหมาย	จำนวน 12 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.89
2 บทบาท	จำนวน 12 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.81
3 การตัดสินใจ	จำนวน 11 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.92
4 การติดต่อสื่อสาร	จำนวน 10 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.88
	รวมทั้งฉบับ	มีค่าความเที่ยง 0.96

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกเสนอขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและออกหนังสือถึงโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร หนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภายในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน – 27 ธันวาคม พ.ศ. 2545 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ จำนวน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.84 ของกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์การแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาแยกเป็นกลุ่มตามเขตการปกครอง เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for windows Version 10.11 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปโดยวิเคราะห์จากข้อมูลเขตการปกครองของครูผู้ตอบแบบสอบถาม จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ เป้าหมาย บทบาท การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร จะวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม โดยจำแนกตามเขตการปกครอง และวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ภายหลังโดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD)

3.4.2 เกณฑ์การแปลความหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแปลระดับการมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ประบุทธ์ ตรีชัย (2544 : 76)

ค่าเฉลี่ย		การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.2 สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

1. ค่าร้อยละ (Percentage) คั่งสูตร

$$p = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ P	แทน ค่าร้อยละ
n	แทน จำนวนคนที่ต้องการหาค่าร้อยละ
N	แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) คั่งสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนน
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) ดังสูตร

$$SD = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน คะแนน
\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 สถิติเชิงสรุปอ้างอิง (Inferential Statistics)

สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One Way Analysis of Variance) หรือ F – test

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}; df_1 = k - 1, df_2 = n - k$$

เมื่อ F	แทน อัตราส่วนระหว่างความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม กับความแปรปรวนภายในกลุ่ม
MS_b	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน จำนวนของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ถ้าทดสอบ F-test แล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบภายหลังโดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การระดับมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เขตการปกครอง ผู้วิจัยใช้สถิติร้อยละ และการแจกแจงความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการแปรความหมาย โดยมีรายละเอียดดัง ตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเขตการปกครอง

เขตการปกครอง	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เขตประเวศ	44	13.62
2. เขตมีนบุรี	43	13.31
3. เขตลาดกระบัง	59	18.27
4. เขตหนองจอก	68	21.05
5. เขตสวนหลวง	26	8.05
6. เขตคลองสามวา	54	16.72
7. เขตคันนายาว	11	3.41
8. เขตสะพานสูง	18	5.57
รวม	323	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยมีจำนวน 323 คน เมื่อพิจารณาจำแนกตามเขตการปกครอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในการปกครองเขตประเวศ มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.62 เขตมีนบุรี มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.31 เขตลาดกระบัง มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.27 เขตหนองจอก มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 เขตสวนหลวง มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.05 เขตคลองสามวา มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 เขตคันนายาว มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41 และเขตสะพานสูง มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.57

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา	n = 323		ระดับ การมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D.	
1. เป้าหมาย	3.16	0.77	ปานกลาง
2. บทบาท	3.23	0.67	ปานกลาง
3. การตัดสินใจ	2.87	0.85	ปานกลาง
4. การติดต่อสื่อสาร	3.25	0.71	ปานกลาง
รวม	3.13	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการติดต่อสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ($\bar{X} = 3.25$) และด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ($\bar{X} = 2.87$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านเป้าหมาย

ด้านเป้าหมาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	3.58	0.92	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.44	0.91	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติ	3.23	0.89	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากร	2.89	0.99	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.21	1.04	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การนิเทศงานภายในโรงเรียน	2.95	1.01	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งการเรียนรู้	3.41	0.82	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.63	0.83	มาก
9. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.89	1.13	ปานกลาง
10. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร	2.72	1.12	ปานกลาง
11. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.57	1.17	ปานกลาง
12. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	3.34	0.93	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.16	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.57 – 3.63 ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 รายการ และอยู่ในระดับปานกลาง 10 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.63$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และรองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.58$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมกำหนดสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 2.57$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านบทบาท

ด้านบทบาท	\bar{X}	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าเป็น คณะกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	2.77	1.13	ปานกลาง
2. ท่าน ได้ปฏิบัติงานของท่านสอดคล้องกับแผน ปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.85	0.74	มาก
3. ท่าน ได้จัดระบบงานของท่านให้มีความชัดเจน ในการปฏิบัติ	3.61	0.74	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาจัดครูเข้าสอนให้ตรงตาม ความรู้ความสามารถ	2.41	1.12	น้อย
5. ท่าน ได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ	3.72	1.02	มาก
6. ท่าน ได้พัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยี และความก้าวหน้าทางวิชาการ	3.69	0.76	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศงาน ภายในโรงเรียน	3.17	1.07	ปานกลาง
8. ท่าน ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร	2.93	1.21	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดคณะกรรมการ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.57	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านบทบาท	\bar{X}	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
10. ท่านมีส่วนร่วมจัดหาแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ	3.45	0.85	ปานกลาง
11. ท่านมีส่วนร่วมจัดหาหรือผลิตสื่อเพื่อใช้ใน การจัดการเรียนการสอน	3.67	0.76	มาก
12. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนของโรงเรียน	2.86	1.26	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.23	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.41 – 3.85 ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ใน
ระดับมาก 5 รายการ อยู่ในระดับปานกลาง 6 รายการ และอยู่ในระดับน้อย 1 รายการ สำหรับ
รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้ปฏิบัติงานของท่านสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน
($\bar{X} = 3.85$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความ
สามารถ ($\bar{X} = 3.72$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วน
ร่วมพิจารณาจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 2.41$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ
น้อย

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานวิชาการ	2.91	0.97	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวคิดในการทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน	2.94	1.00	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการจัดระบบงานให้มีความชัดเจนและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น	2.96	1.03	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการจัดครูเข้าสอน	2.72	1.02	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการพัฒนาบุคลากร	2.80	1.04	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาบุคลากร	2.81	1.00	ปานกลาง
7. ท่านร่วมให้คำปรึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการนิเทศงาน	2.84	1.07	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.02	1.04	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร	2.79	1.05	ปานกลาง
10. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.58	1.08	ปานกลาง
11. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูล เพื่อพิจารณากำหนดแหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอน	3.24	0.86	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.87	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.58 – 3.24 ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 11 รายการ สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณากำหนดแหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.24$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.02$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 2.58$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน	3.39	1.01	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบ	3.06	0.98	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ	3.27	0.86	ปานกลาง
4. ท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ผลประเมินการปฏิบัติงานแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.96	0.88	ปานกลาง
5. ท่านมีส่วนร่วมส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3.37	0.93	ปานกลาง
6. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนตามภารกิจของโรงเรียน	3.14	0.98	ปานกลาง
7. ท่านมีส่วนร่วมนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียน	3.30	0.93	ปานกลาง
8. ท่านได้นำเสนอวิธีการลดจนผลการปฏิบัติงานของท่านแก่เพื่อนครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.25	0.85	ปานกลาง
9. ท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน	3.65	0.79	มาก
10. ท่านได้นำเสนอ สาธิตการใช้สื่อหรือนวัตกรรมทางการเรียนการสอน	3.08	0.86	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.25	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$)

เมื่อพิจารณาตามเขตการปกครอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.53 – 3.50 ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 เขต และอยู่ในระดับปานกลาง 7 เขต สำหรับเขตที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เขตคันนายาว ($\bar{X} = 3.50$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เขตสวนหลวง ($\bar{X} = 3.45$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเขตที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เขตสะพานสูง ($\bar{X} = 2.53$) ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.8 – 4.17

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง ในภาพรวมทุกด้าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Prob.
ระหว่างกลุ่ม	13.42	7	1.92	4.31*	0.00
ภายในกลุ่ม	140.29	315	0.46		
รวม	153.72	322			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ต้องมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ในภาพรวมทุกด้าน

เขตการปกครอง		เขตประเวศ	เขตมีนบุรี	เขตลาดกระบัง	เขตหนองจอก	เขตสวนหลวง	เขตคลองสามวา	เขตคันนายาว	เขตสะพานสูง
	\bar{X}	3.23	2.92	3.17	3.07	3.45	3.18	3.50	2.53
เขตประเวศ	3.23	-	0.31*	0.06	0.16	0.22	0.05	0.27	0.70*
เขตมีนบุรี	2.92		-	0.25	0.15	0.53*	0.26	0.58*	0.39*
เขตลาดกระบัง	3.17			-	0.01	0.28	0.01	0.33	0.64*
เขตหนองจอก	3.07				-	0.38*	0.11	0.43	0.54*
เขตสวนหลวง	3.45					-	0.27	0.05	0.92*
เขตคลองสามวา	3.18						-	0.32	0.65*
เขตคันนายาว	3.50							-	0.97*
เขตสะพานสูง	2.53								-

*p < .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตประเวศ เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว ส่วนเขตหนองจอกแตกต่างกับเขตสวนหลวง

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านเป้าหมาย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Prob.
ระหว่างกลุ่ม	14.14	7	2.02	3.63*	0.00
ภายในกลุ่ม	175.09	315	0.56		
รวม	189.23	322			

*p < .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ด้านเป้าหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ต้องมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่
แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD)
ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านเป้าหมาย

เขตการปกครอง	\bar{X}	เขตประเวศ	เขตมีนบุรี	เขตลาดกระบัง	เขตหนองจอก	เขตสวนหลวง	เขตคลองสามวา	เขตคันนายาว	เขตสะพานสูง
		3.35	2.88	3.22	3.09	3.46	3.21	3.39	2.61
เขตประเวศ	3.35	-	0.47*	0.13	0.26	0.11	0.14	0.04	0.74*
เขตมีนบุรี	2.88		-	0.34*	0.21	0.58*	0.33*	0.51*	0.27
เขตลาดกระบัง	3.22			-	0.13	0.24	0.01	0.17	0.61*
เขตหนองจอก	3.09				-	0.37*	0.12	0.30	0.48*
เขตสวนหลวง	3.46					-	0.25	0.07	0.85*
เขตคลองสามวา	3.21						-	0.18	0.60*
เขตคันนายาว	3.39							-	0.78*
เขตสะพานสูง	2.61								-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกั่มีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ด้านเป้าหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขตสะพานสูงแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว เขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว ส่วนเขตหนองจอกแตกต่างกับเขตสวนหลวง

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง คำนวณพบ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Prob.
ระหว่างกลุ่ม	14.62	7	2.09	5.30*	0.00
ภายในกลุ่ม	124.08	315	0.39		
รวม	138.70	322			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าต้องมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย
1 คู่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD)
ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านบทบาท

เขตการปกครอง	\bar{X}	เขตประเวศ	เขตมีนบุรี	เขตลาดกระบัง	เขตหนองจอก	เขตสวนหลวง	เขตคลองสามวา	เขตคันนายาว	เขตสะพานสูง
		3.27	3.11	3.27	3.12	3.57	3.32	3.67	2.59
เขตประเวศ	3.27	-	0.16	0.00	0.15	0.30	0.05	0.40	0.68*
เขตมีนบุรี	3.11		-	0.16	0.01	0.46*	0.21	0.56*	0.52*
เขตลาดกระบัง	3.27			-	0.15	0.30*	0.05	0.40	0.68*
เขตหนองจอก	3.12				-	0.45*	0.20	0.55*	0.53*
เขตสวนหลวง	3.57					-	0.25	0.10	0.98*
เขตคลองสามวา	3.32						-	0.35	0.73*
เขตคันนายาว	3.67							-	1.08*
เขตสะพานสูง	2.59								-

*p < .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ด้านบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต
เขตสวนหลวงแตกต่างกับเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตคันนายาวแตกต่าง
กับเขตมีนบุรี และเขตหนองจอก

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการตัดสินใจ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Prob.
ระหว่างกลุ่ม	20.02	7	2.86	4.29*	0.00
ภายในกลุ่ม	210.21	315	0.67		
รวม	230.23	322			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ต้องมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการตัดสินใจ

เขตการปกครอง	\bar{X}	เขตประเวศ	เขตมีนบุรี	เขตลาดกระบัง	เขตหนองจอก	เขตสวนหลวง	เขตคลองสามวา	เขตคันนายาว	เขตสะพานสูง
		3.01	2.70	2.88	2.85	3.27	2.90	3.35	2.09
เขตประเวศ	3.01	-	0.31	0.13	0.16	0.26	0.11	0.34	0.92*
เขตมีนบุรี	2.70		-	0.18	0.15	0.57*	0.20	0.65*	0.61*
เขตลาดกระบัง	2.88			-	0.03	0.39*	0.02	0.47	0.79*
เขตหนองจอก	2.85				-	0.42*	0.05	0.50	0.76*
เขตสวนหลวง	3.27					-	0.37	0.08	1.18*
เขตคลองสามวา	2.90						-	0.45	0.81*
เขตคันนายาว	3.35							-	1.26*
เขตสะพานสูง	2.09								-

*p < .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตสวนหลวงแตกต่างกับเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตคันนายาวแตกต่างกับเขตมีนบุรี

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
ของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	8.92	7	1.28	2.58*	0.01
ภายในกลุ่ม	155.50	315	0.49		
รวม	164.42	322			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ในด้านการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ต้องมีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) ผลการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของการมีส่วนร่วมในการบริหาร
โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามเขตการปกครอง ด้านการติดต่อสื่อสาร

เขตการปกครอง		เขตประเวศ	เขตมีนบุรี	เขตลาดกระบัง	เขตหนองจอก	เขตสวนหลวง	เขตคลองสามวา	เขตคันนายาว	เขตสะพานสูง
	\bar{X}	3.30	3.01	3.32	3.24	3.49	3.28	3.58	2.82
เขตประเวศ	3.30	-	0.29	0.02	0.06	0.19	0.02	0.28	0.48*
เขตมีนบุรี	3.01		-	0.31*	0.23	0.48*	0.27	0.57*	0.19
เขตลาดกระบัง	3.32			-	0.08	0.17	0.04	0.26	0.50*
เขตหนองจอก	3.24				-	0.25	0.04	0.34	0.42*
เขตสวนหลวง	3.49					-	0.21	0.09	0.67*
เขตคลองสามวา	3.28						-	0.30	0.46*
เขตคันนายาว	3.58							-	0.76*
เขตสะพานสูง	2.82								-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขตสะพานสูงแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว ส่วนเขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

5.1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2545 ซึ่งมีทั้งหมด 118 โรงเรียน จำนวน 2,780 คน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2545 รวม 118 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์ การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตาราง Krejcie & Morgan (อ้างใน ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ. 2543 :75) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตการปกครองได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 337 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 45 ข้อ คือ

1 เป้าหมาย	จำนวน 12 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.89
2 บทบาท	จำนวน 12 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.81
3 การตัดสินใจ	จำนวน 11 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.92
4 การติดต่อสื่อสาร	จำนวน 10 ข้อ	มีค่าความเที่ยง 0.88
	รวมทั้งฉบับ	มีค่าความเที่ยง 0.96

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.4.1 บันทึกเสนอขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.4.2 นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และออกหนังสือถึง โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.4.3 นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

5.1.4.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครุมาวิเคราะห์ โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for windows Version 10.11
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ของแบบสอบถามที่กำหนดไว้
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครุมาวิเคราะห์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์จากข้อมูลเขตการปกครองของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จะวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ในรูปตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง โดยภาพรวม และรายด้าน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และถ้าพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ภายหลัง โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD)

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

5.1.6.1 ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านเป้าหมาย ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมกำหนดสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านบทบาท ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้ปฏิบัติงานของท่านสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ความสามารถ ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

3. ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณากำหนดแหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมเสนอแนะสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมเผยแพร่ผลประเมินการปฏิบัติงานแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.6.2 ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตประเวศ เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว ส่วนเขตหนองจอกแตกต่างกับเขตสวนหลวง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านเป้าหมาย ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านเป้าหมายในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว เขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว ส่วนเขตหนองจอกแตกต่างกับเขตสวนหลวง

2. ด้านบทบาท ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านบทบาทในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตสวนหลวงแตกต่างกับเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตคันนายาวแตกต่างกับเขตมีนบุรี และเขตหนองจอก

3. ด้านการตัดสินใจ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการตัดสินใจในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตสวนหลวงแตกต่างกับเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตคันนายาวแตกต่างกับเขตมีนบุรี

4. ด้านการติดต่อสื่อสาร ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการติดต่อสื่อสารในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว ส่วนเขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว

5.2 อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครู ประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง

1. ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานในโรงเรียนปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ผู้บริหาร และครูมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนั้นการปรับโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน ตามแผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2545 : 15) กล่าวว่า ได้กระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารและการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาจมีส่วนทำให้การนำครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้นแต่ยังไม่เต็มที่

1.1 ด้านเป้าหมาย ในภาพรวมครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ครูมีภาระงานในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ด้านเป้าหมายมากขึ้นแต่ยังไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ของ ประยุทธ์ ตรีชัย (2544 : 80) พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ด้านเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

เป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ของ มาลี สินเสื่อ (2544 : 92) พบว่า ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจสามารถผลิตและเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : คำนำ) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทภาระหน้าที่ของครู ส่วนการกำหนดสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของรายการมีส่วนร่วมในการกำหนดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร และการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรประกอบ ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทหน้าที่ของครู

1.2 ด้านบทบาท ในภาพรวมครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาระหน้าที่ของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน เป็นงานด้านการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ของ ประยุทธ์ ตรีชัย (2544 : 81) พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้ปฏิบัติงานของคน สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทภาระหน้าที่ของครู ซึ่ง ธิปพร นันทพันธ์ (2539 : 114) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมการสำรวจปัญหาและความต้องการของครู โดยมีการนิเทศภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดทั้งปี เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงานได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงมาก

ที่สุด ส่วนรายการท่านมีส่วนร่วมพิจารณาจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามความรู้ความสามารถมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพการบริหารงานภายในโรงเรียนอยู่ในช่วงของการก่อตัวของตน โยบายและพัฒนาความพร้อม ทั้งนี้ยังมีองค์บุคคลและองค์กรระบบให้มี

ความประสานสอดคล้องกันกับแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา แต่เมื่อพิจารณารายการ ท่านได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถประกอบ จะพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงถึงครูยอมรับว่ามีการมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ

1.3 ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายกระจายอำนาจทางการศึกษา ให้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการศึกษามีระบบบริหารจัดการเป็นของตนเอง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ส่งผลให้สภาพการบริหารงานภายในโรงเรียนและลักษณะงานของครูเอื้อต่อโอกาสในการมีส่วนร่วมตัดสินใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ของ ประยุทธ์ ตรีชัย (2544 : 82) พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณากำหนดแหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอน ซึ่งมีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากบทบาทหน้าที่ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จึงมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2523 : 3) กล่าวว่า ครูต้องจัดหาแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองในการศึกษาค้นคว้า สำหรับผู้เรียน เพื่อใช้ประกอบการสอนได้อย่างหลากหลาย ซึ่ง ทิพย์ร นันทพันธ์ (2539 : 114) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมการสำรวจปัญหาและความต้องการของครู โดยมีการนิเทศภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่องตลอดทั้งปี เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงานได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ส่วนรายการท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานของบุคลากรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับด้านเป้าหมาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุเดียวกัน คือ เป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงานซึ่งเป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบทบาทหน้าที่ของครู

1.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสภาพของ โรงเรียนซึ่งเป็นประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง ส่งผลให้ครูมีความตื่นตัวในการติดต่อเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและมีความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ของ ประยุทธ์ ตรีชัย (2544 : 83) พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน ซึ่งมีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน

ของโรงเรียน ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้ครู-อาจารย์ตื่นตัวและพยายามพัฒนาตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาและความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งสภาพของการเป็นโรงเรียนในเมืองหลวงมีรูปแบบของการจัดการศึกษาส่วนท้องถิ่นที่เอื้อต่อการติดต่อสื่อสารกันได้สะดวก นอกจากนี้ ประยูร ตรีชัย (2544 : 83) ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันมีการสนับสนุนส่งเสริมด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้งานด้านการศึกษาเน้นความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น ส่วนราชการท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ผลประเมินการปฏิบัติงานแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นผู้ดำเนินการครูจึงมีส่วนร่วมในรายการดังกล่าวน้อย

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา

กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขตการปกครอง

2. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายกระจายอำนาจทางการศึกษาให้โรงเรียนเป็นฐานในการจัดการศึกษา มีระบบบริหารจัดการเป็นของตนเอง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษาในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน

ในภาพรวมทุกด้าน ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยประกอบในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน เช่น นโยบายด้านการศึกษา รูปแบบของการบริหารงาน งบประมาณ และทรัพยากร ซึ่งสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2544 : 22) กล่าวว่า กรุงเทพมหานครมีนโยบายกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาลงสู่ระดับโรงเรียนให้มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า เขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตประเวศ เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว ส่วนเขตหนองจอกแตกต่างกับเขตสวนหลวง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษา ทำให้แต่ละเขตการปกครองดำเนินงานด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของตน เมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านเป้าหมาย ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านเป้าหมายในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้แต่ละ

เขตการปกครองกำหนดนโยบายและวางแผนด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของคน ส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านเป้าหมายแตกต่างกันไป เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว เขตมีนบุรี แตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว ส่วนเขตหนองจอกแตกต่างกับเขตสวนหลวง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยประกอบในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน เช่น นโยบายด้านการศึกษา รูปแบบของการบริหารงาน งบประมาณ และทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2544 : 22) กล่าวว่า กรุงเทพมหานครมีนโยบายกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาลงสู่ระดับโรงเรียนให้มากที่สุด โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2540 โดยจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์วิชาการเขตดำเนินการพัฒนาการศึกษา การโอนงบประมาณให้สำนักงานเขตและโรงเรียนดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเอง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนขาดการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม จะทำให้ครูมีส่วนร่วมในลักษณะของการสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในงานวิจัยของ สายพิณ เชื้อชูชาติ (2541 : 109) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์และกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนพัฒนาไปอย่างมีเอกภาพ

2.2 ด้านบทบาท ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านบทบาทในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีผลสืบเนื่องจากการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน ด้านเป้าหมายที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละเขตการปกครอง จึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนด้านบทบาทแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตสวนหลวงแตกต่างกับเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตคันนายาวแตกต่างกับเขตมีนบุรี และเขตหนองจอก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยประกอบในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน เช่น นโยบายด้านการศึกษา รูปแบบของการบริหารงาน งบประมาณ ทรัพยากร และวัฒนธรรมโรงเรียน ซึ่ง ประพัฒน์พงษ์ เสนาสุทธิ (2544 : 4 – 5) กล่าวโดยสรุปว่า วัฒนธรรมโรงเรียนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องศึกษาให้ลึกซึ้ง อาจเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษาด้านบทบาทแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน

2.3 ด้านการตัดสินใจ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการตัดสินใจในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายกระจายอำนาจทางการศึกษา ส่งผล

ให้การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษาในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับทุกเขต เขตสวนหลวงแตกต่างกับเขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และเขตหนองจอก ส่วนเขตคันนายาวแตกต่างกับเขตมีนบุรี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยประกอบในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน เช่น นโยบายด้านการศึกษา รูปแบบของการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สายพิน เชื้อชูชาติ (2541 : 107) กล่าวว่า การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครมีสายงานรับผิดชอบหลายระดับและโรงเรียนเป็นระดับล่างสุด ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่ระดับสำนักงานเขต ระดับสำนักงานการศึกษา และระดับที่ควบคุมนโยบายการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ควรมีแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน นอกจากนี้การบริหารจัดการงบประมาณ และทรัพยากรภายในแต่ละเขตการปกครอง ซึ่งสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตและโรงเรียนดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเอง สอดคล้องกับ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544 : 118) กล่าวว่า ให้สถานศึกษามีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามแนวทางการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) อาจเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา ด้านการตัดสินใจในแต่ละเขตการปกครองได้

2.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร ครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้านการติดต่อสื่อสารในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพความแตกต่างของพื้นที่แต่ละเขตการปกครอง เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในเขตการปกครองระหว่างเขตสะพานสูงแตกต่างกับเขตประเวศ เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เขตสวนหลวง เขตคลองสามวา และเขตคันนายาว ส่วนเขตมีนบุรีแตกต่างกับเขตลาดกระบัง เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยประกอบในแต่ละเขตการปกครองแตกต่างกัน เช่น นโยบายด้านการศึกษาของผู้บริหารในระดับเขตการปกครองและระดับโรงเรียน รูปแบบของการบริหารงาน งบประมาณ ทรัพยากร รวมทั้งตัวครูให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ด้านการติดต่อสื่อสารแตกต่างกัน ซึ่ง นิภา แก้วศรีนาม (2530 : 145) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารโรงเรียน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การกำหนดนโยบาย การอำนวยความสะดวก การประสานงาน และการรายงาน อาจเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสารในแต่ละเขตการปกครองได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนที่บริหารแบบมีส่วนร่วมจนประสบความสำเร็จในระดับกลุ่มเขต เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการพัฒนางาน
2. ควรจัดให้ผู้บริหารและครูได้มีโอกาสศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน
2. ควรจัดให้มีการสำรวจความต้องการของครูต่อการมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนในระดับต่อไป
3. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาเขตสะพานสูง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนในทุกด้านต่ำกว่าทุกเขต มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาถึงแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว อยู่สุข. 2537. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 กวี วงศ์พุด. “หัวหน้าที่ดีต้องมีความคิดริเริ่ม.” เพิ่มผลผลิต. 32(2) : 62 – 63.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิช ตำราวิทยากร.
- กิติ ตย์คานนท์. 2526. เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ :
 หนึ่งเจ็ดการพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีคิดก. 2529. ทฤษฎีบริหารองค์กร. กรุงเทพฯ : ธารณาการพิมพ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. 2533. “คุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียน
 และความพึงพอใจในงานที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา.” ปรินญา
 นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชาติ พ่วงจิตร์. 2540. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
 ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย,
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิน ปรัชพฤทธิ. 2533. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. นนทบุรี :
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เชียร ภูักัญญาธิ. 2539. “การทำงานเป็นทีม.” การศึกษาเอกชน. 7(60) : 48 – 49.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2531. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิพย์ร นันทพันธ์. 2539. “การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิภา แก้วศรีนาม. 2530. จิตวิทยาองค์กร. กรุงเทพฯ : อรุณาการพิมพ์.
- ประชุม โปธิกุล. 2539. การบริหารโครงการ : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ.
 กรุงเทพฯ : สายใจ.
- ประพัฒน์หงส์ เสนาฤทธิ์. 2544. “วัฒนธรรมโรงเรียนปัจจัยหลักของการบริหารแบบใช้โรงเรียน
 เป็นฐาน.” วารสารวิชาการ. 4(10) : 4 – 5.
- ประยุทธ์ ศรีชัย. 2544. “การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี.” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประยุทธ์ สุวรรณโสภา. 2556. “การบริหารแบบมีส่วนร่วม.” พัฒนาชุมชน. 32 (5) : 15

ปรีชา แดงโรจน์. 2538. **ศิลปะและศาสตร์การบริหารจัดการโรงแรม**. ปทุมธานี :

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ ฯ : สหมิตรออฟเซต.

พะยอม วงศ์สารศรี. 2526. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

พวงเพชร วัชรอยู่. 2536. “ลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ.” **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

พัชรา ทวีวงศ์ ณ อยุธยา. 2539. **ประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตหลักสูตรและการสอน.**

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.

ภาวนา วงสวาท. 2541. “การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร.” **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

ภิญโญ สาร. 2526. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2541. “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.**

บุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543. **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ ฯ : สุวีริยาสาส์น.

วัลภา สบายยิ่ง. 2542. “ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถของตนเองและบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง.” **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

ศิริกาญจน์ โกลุมภ์. 2542. “การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” **ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2539. **องค์การและการจัดการ ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ ฯ : วิสิทธิ์พัฒนา.

ศุภรัตน์ รัตนमुखย์. 2539. “การทำงานเป็นทีม : ประสบการณ์ของความสำเร็จ.” **จุลสารวิชาการบัณฑิตอาสาสมัคร**. 5(1) : 6 – 10.

สมาน รังสีโยกฤษฏ์. 2528. **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ ฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.

สมคิด บางใบ. 2539. **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม**. กรุงเทพฯ ฯ : นำอักษรการพิมพ์.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. **การบริหารบุคคลแผนใหม่**. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- สมยศ นาวิการ. 2540. **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพฯ ฯ : ดอกหญ้า.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. 2541. **พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สายพิน เชื้อชูชาติ. “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2532. **การพัฒนาทีมงาน**. กรุงเทพฯ ฯ : อักษราพิพัฒน์.
- สุมน อมรวิวัฒน์. 2535. “คุณธรรมและคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสาร.” **การศึกษา กทม.**
15(4) : 13 – 18.
- สุรพล ทองคลองไทย และชาญชัย อาจินสมาจาร. **ศิลปะการเป็นหัวหน้างาน**. กรุงเทพฯ ฯ :
รุ่งแสงการพิมพ์.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2525. **พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2543. **รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา**.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544. **รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน**. กรุงเทพฯ ฯ :
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528. **ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่ม 3 งานบริหาร**
โรงเรียนการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ ฯ : สามเจริญการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2536. **คู่มือปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียน**
ประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ ฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. **ปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2541. **วิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานครสู่การปฏิบัติ**.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2545. **แผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร**
ระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 – 2549). กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเร็จ สมวงศ์. 2532. “การบริหารงานเป็นทีมที่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- อติศรา ชูชาติ และคณะ. 2538. **เทคนิคการศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- อัจฉรา สังข์สุวรรณ. 2540. **การบริหารงานอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ ฯ : เทพรัดน์เพรส.
- อำนาจ เลิศขันธ์. 2525. **คู่มือการสร้างข้อทดสอบและการประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : อำนวยการพิมพ์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2527. **หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป**. กรุงเทพฯ ฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- Barnard, Chester I. 1972. **The Function of the Executive**. Massachusetts : Harvard University Press.
- Campbell, Ronald F. and others. 1978. **Introduction to Educational Administration**. Boston : Allyn Bacon.
- Locke, Edwin A. and others. 1981. "Goal Setting and Task Performance : 1969 – 1980." **Psychological Bulletin**. 90 (1) : 125 ; January
- Locke, Edwin A. and Gary P. Latham. 1984. **Goal Setting a Motivational Technique that Works**. New Jersey : Prentice Hall
- Parker, Glenn M. 1991. **Team Players and Teamwork**. San Francisco : Jossey – Bass.
- Woodcock , Mile. 1989. **Team Development Manual**. Great Britain : Gower Publishing.
- Zeleny, Milan. 1982. **Multiple Criteria Decision Making**. New York : McGraw – Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือเกี่ยวกับการทำวิจัย

คำสั่งคณะกรรมการคุศาศาสตร์อุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 179/2545

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นางสาวมณฑิชา ชูประเสริฐ

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวมณฑิชา ชูประเสริฐ เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครง
วิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.ผดุงชัย	ภู่อัตนัย	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.รวีวรรณ	ชินะตระกูล	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ดร.ผดุงชัย	ภู่อัตนัย	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการ
ดร.มาลัย	จิรวัดานเกษตร	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2545

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวมณิชา ชูประเสริฐ รหัสประจำตัว 43064109 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษากลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร (PARTICIPATORY MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN SRINAKARIN CLUSTER UNDER JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN) โดยมี รศ.ดร.สมพร ไชยะ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2545

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2545

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอก วีระเชษฐ ชันเงิน)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504/ 3516

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ กันยายน 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวณิธิชา ชูประเสริฐ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชา
การบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประจําชั้น
กลุ่มเขตศรีนครินทร์” และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2545 ในการ
ทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามภายในสถานศึกษา
สังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นักศึกษา
ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภายในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดี ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3264325

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการทำวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา
กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเขตการปกครอง

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ และนำผลมาใช้ในภาพรวมของการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

มณฉิชา ชูประเสริฐ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่ใด

- เขตประเวศ
- เขตมีนบุรี
- เขตลาดกระบัง
- เขตหนองจอก
- เขตสวนหลวง
- เขตคลองสามวา
- เขตคันนายาว
- เขตสะพานสูง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูประถมศึกษา กลุ่มเขตศรีนครินทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านเป้าหมาย
2. ด้านบทบาท
3. ด้านการตัดสินใจ
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5, 4, 3, 2 หรือ 1 ตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

เป็นรายชื่อตามความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก
ระดับคะแนน 3	หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านเป้าหมาย					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานให้มี ความชัดเจนในการปฏิบัติ					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาบุคลากร					
5. ท่านมีส่วนร่วมส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การนิเทศงานภายใน โรงเรียน					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งการเรียนรู้					
8. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่มี คุณภาพและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ใน การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร					
11. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติ งานของบุคลากร					
12. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ของโรงเรียน					

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านบทบาท					
1. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าเป็น คณะกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน					
2. ท่านได้ปฏิบัติงานของท่านสอดคล้องกับแผน ปฏิบัติงานของโรงเรียน					
3. ท่านได้จัดระบบงานของท่านให้มีความชัดเจน ในการปฏิบัติ					
4. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณาจัดครูเข้าสอน ให้ตรงตามความรู้ความสามารถ					
5. ท่านได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ					
6. ท่านได้พัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยี และความก้าวหน้าทางวิชาการ					
7. ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศงาน ภายในโรงเรียน					
8. ท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากร					
9. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดคณะกรรมการ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร					
10. ท่านมีส่วนร่วมจัดหาแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ					
11. ท่านมีส่วนร่วมจัดหาหรือผลิตสื่อเพื่อใช้ใน การจัดการเรียนการสอน					
12. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนของโรงเรียน					

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการตัดสินใจ					
1. ท่านมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนางานวิชาการ					
2. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวคิดในการทำแผน ปฏิบัติงานของโรงเรียน					
3. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการจัดระบบงานให้ มีความชัดเจนและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น					
4. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการจัดครูเข้าสอน					
5. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลในการพัฒนาบุคลากร					
6. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา บุคลากร					
7. ท่านร่วมให้คำปรึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ในการนิเทศงาน					
8. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาประเมินผล การปฏิบัติงาน					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจัดสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร					
10. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะสิ่งตอบแทนในการ ปฏิบัติงานของบุคลากร					
11. ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูล เพื่อพิจารณากำหนด แหล่งการเรียนรู้และสื่อการสอน					

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ของครูประถมศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการติดต่อสื่อสาร					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของโรงเรียน					
2. ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบ					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ทางวิชาการ					
4. ท่านมีส่วนร่วมเผยแพร่ผลประเมินการปฏิบัติงาน แก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
5. ท่านมีส่วนร่วมส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้ครบถ้วนตามภารกิจของโรงเรียน					
7. ท่านมีส่วนร่วมนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียน					
8. ท่านได้นำเสนอวิธีการตลอดจนผลการปฏิบัติงาน ของท่านแก่เพื่อนครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
9. ท่านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ กับเพื่อนร่วมงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน					
10. ท่านได้นำเสนอ สาธิตการใช้สื่อหรือนวัตกรรม ทางการเรียนการสอน					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวมณฑิชา ชูประเสริฐ
วัน – เดือน – ปี เกิด	6 มิถุนายน พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดปลูกศรัทธา เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	อาจารย์ 1 ระดับ 4
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกคอมพิวเตอร์ศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี ปีการศึกษา 2545 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง